

NEPRIKLAUSOMA LIEITUVA

LITUANIE INDEPENDANTE *** INDEPENDENT LITHUANIA

Montrealis • 1972. XII. 6 • Nr. 2024

7722 George Street, La Salle 690, Quebec, Canada • Tel. (514) 366-6220

MAŽOSIOS VALSTYBĖS GINA SAVO TEISES

Helsinkyje vyko paren-
gtamieji busimai Europos
saugumo ir bendradarbia-
vimo konferencijai pasi-
tarimai. Jau pačioje pra-
džioje įvyko incidentas,
kuris parodo, jog mažo-
sios valstybės nenori pa-
silikti paprastų statistų
vaidmenyje.

Dar prieš pasitarimų
pradžią buvo padarytas
sprendimas, kad nuolati-
niu pirmininko pavaduoto-
jū turi būti Suomijos atsto-
vas. Rumunija prieš tai
pareiškė protestą. Rumu-
nija pareiškė pageidavi-
mą, kad pirmininko pava-
duotoju turi būti visų de-
legacijų atstovai iš eilės.
Ypatingai Rumunija nepa-
tenkinta, kad šis spren-
dimas buvo padarytas be vi-
sų delegatų žinios. Rumu-
nijos nuomone, reikia at-
sisakyti nuo "bloko" suda-
rymo sistemos. Visos val-
stybės turinčios būti atsto-
vaujamos ne tik bendruose
posėdžiuose, bet ir įvai-

riose komisijose. Bet Ru-
munijos atstovui pirmi-
ninkaujantis pirmame po-
sėdyje nedavė žodžio. Ru-
munija dėlto pareiškė nau-
ją protestą, nes tai esąs
"tarptautiniuose santy-
kiuose negirdėtas prece-
dentas".

Rumunija taip pat rei-
kalauja, kad nusiginklavi-
mo klausimas nebūtų
svarstomas atskiruose
pasitarimuose, bet būtų
aptarimas bendrame susi-
rinkime, kaip ir visi kiti
konferencijos klausimai.
Šis klausimas nepriimtinas
Amerikai, nes preziden-
tas Niksonas davė su-
tikimą dalyvauti konferen-
cijoje tik tuo atveju, jeigu
nusiginklavimo, ar ginklų
balansuoto suvaržymo rei-
kalai būtų svarstomi at-
skirame pasitarime.

Kitos mažos Europos
valstybės šiame klausime
palaiko Rumunijos nusi-
statymą.

ŽMOGAUS TEISIŲ GINĖJAS SOVIETUOSE

Sovietų profesorius V.
Čalidze žinomas opozicio-
nierių Kremlui su žmo-
na, išleistas į Ameriką ir
eilėje svarbesnių centrų
skaitys paskaitas apie pa-
dėti Sovietuose ir žmo-
gaus teisių gynimo reika-
lus.

Nelengvai jam sekasi
tokias paskaitas skaityti,
nes jis pats apie save sa-
ko, kad dėl savo pažiūrų,
savo tėvynėje jis jaučiasi
sunkokai, bet pakenčiamai
ir jis tikisi, kad jam bus
leista grįžti namo.

• H. KISSINGER ir LeDuc-
tho Paryžiuje po pertrau-
kos pradėjo pasikalbėti-

mus dėl Vietnamo karo
pabaigos.

Stebėtojai spėja, kad tai
bus paskutinis pasitari-
mas ir po jo tuojau bus
pasirašyta taikos sutartis.

• VAKARŲ ir Rytų Vokie-
tijų atstovai pasirašys
gruodžio 21 d. sutartį apie
normalizavimą santykių
tarp abiejų Vokietijos da-
lių.

• W. BRANDTAS Vokietijos
kancleris, rinkimų
metu kalbėdamas, tiek
privargino balso stygas,
kad teko rimtai susirū-
pinti ir jis kreipėsi pas
gydytoją.

SUDARĖ PASAULINĘ BALTŲ SANTALKĄ

Iš kairės į dešinę (sėdi): U. Grava, Pasaulio Laisvųjų Latvių Federacijos pirm.;
K. Valiūnas, Vliko pirm.; A. Anderson, Pasaulio Estų Tarybos pirm.; (stovi) A.
Razgaitis, V. Eglite, A. Abakuks, J. Simonson, J. Valaitis, I. Pleer.

Foto B. Rozitis.

DU BILIJONAI DOLERIŲ KANADOS BEDARBIAMS

Ministeris Andras Otta-
woje pareiškė, kad Kana-
dos federalinė vyriausy-
bė, vykdydama bedarbių
apdraudos planus, turės
išleisti per vienus 1972
metus bedarbių pašalpoms
du bilijonus dolerių. Pati
vyriausybė, be dirbančiųjų
ir samdytojų įnašu į
bedarbių fondus, turės iš-
leisti 890 milijonų dolo-
rių. Susidarė tokia padė-
tis, kad nuo 1973 metų teks
padidinti kaip samdytojų,
lygiai ir dirbančiųjų įna-
šus. Vietoje dabar mokamų
dirbančiųjų, kurie gauna į
savaitę 100 dolerių, 90
centų, teks mokėti vieno
dolerį. Savo ruožtu sam-
dytojai irgi privalės dau-
giau mokėti. Nedarbo pa-
šalpa irgi bus pakelta.
Dabar aukščiausia pašal-

pa buvo 150 dol. į savaitę
o ateinančiais metais bus
160 dolerių į savaitę. Be-
darbio pašalpos Kanadoje
bus didesnės, negu kada
nors anksčiau.

PREZIDENTAS NIKSONAS PERTVARKO SAVO KABINETĄ

R. Niksonas išrinktas
JAV Prezidentu antrai
kadencijai, naujai tvarko
ministerių kabinetą ir ki-
tas valstybines įstaigas,
skirdamas naujus minis-
terius ir aukštus parei-
gūnus. H. Kissingeris pa-
silieka ir toliau savo pa-
reiguose - politiniame de-
partamente, užsienio rei-
kalų Prezidento patarėju.
Paliktas senose pareiguo-
se ir W. Rogers JAV Val-
stybės sekretorium.

• SOVIETU Maršalas
Grečko, krašto apsaugos
ministeris, atvyko į Pary-
žių pasimatymui su Pran-
cūzijos kariuomenės at-
stovais.

Lanko karines įstaigas
ir bus priimtas Presiden-
to Pompidou.

ATENTATAS PRIEŠ HUSSEINĄ

Prieš Jordanijos Kara-
lių Husseiną įvyko atenta-
tas, bet karalius liko gy-
vas ir tik lengvai sužeis-
tas.

Savo pranešime spaudai,
Husseiną pranešė, kad
buvo mėginta šalyje įvyk-
dyti perversmą. Nepavy-
kus nuverstį esamą val-
džią, 300 karių ir civilių
areštuota ir perversmas
numalšintas.

PAVOJINGI MOMENTAI NERA TOLI

Tikrovę suprasti yra išimtinai svarbu. Daugelio žmonių toks būdas, kad jie baiminas ne visada švelnios tikrovės ir geriau linę matyti kiek pagražintą ateitį.

Lietuvos bylos eigoje pavojai nuolat pasitaiko. Niekas kitas tik Lietuvos žmonių pasiaukojantieji žygiai parodė pasauliui tolimos mūsų tėvynės skaudžią būklę, ir tuo padidino pasaulio sąžinės užuojautą Lietuvai. Lietuvos laisvę paglemžusioji valstybė visą laiką nėra rami. Daromi nuolatiniai bandymai priversti pasaulį pripažinti Lietuvos aneksiją. Galime būti dėkingi likimui, jog iki šio laiko politinis klimatas tam nebuvo palankus. Pataikaujančios Kremlui nuotaikos dėja pastaraisiais metais pasidarė itin pavojingos. Tačiau iki pavergtų tautų, tame tarpe ir Lietuvos galutinio perleidimo Maskvai dar neprieita. Toks gėdingas žygis vis dar neįmanomas.

—●—

Maskvos pastangos Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferenciją išnaudoti savo reikalams gerai žinomos. Maskva tam iš kalno ir stropiai ruošiasi. Prezidento Niskono sutikimas šiai konferencijai, padrąsino Maskvą visai konkretiems žygiams.

Štai savo laiku, tiksliau, šių metų pradžioje, Prahoje buvo sušauktas komunistinio bloko Europos valstybių pasitarimas skirtas kaip tik būsimai Europos konferencijai pasirengti. Šio pasitarimo nutarimai yra žinomi. Brežnevo padiktuoti tokie pageidavimai: reikia pripažinti esamas sienas, atsisakyti nuo jėgos vartojimo santykiuose tarp valstybių, kaimyniškai bendradarbiauti ūkio reikalais, suderinti įvairių politinių kryptių valstybių bendrą darbą taikai palaikyti, nusiginkluoti ir palaikyti Jungtines Tautas. Čia slepiasi sovietų tikrieji kėsiai. Jeigu pilnumoje būtų priimti Maskvos pageidavimai, visų pavergtų

JUGOSLAVIJOJ STALINIZMO PAVOJUS

Visoje Jugoslavijoje plačiai veikia propaganda, tikslu sutvirtinti dabartinį režimą. Komunistinės partijos vadovybė numato Stalinizmo sustiprėjimą. Partijos sekretorius Dolanc tai pabrėžė ir energiška paneigė gandus, kad Jugoslavija planuoja sugrįžti į Maskvos bloką, iš kurio ji buvo pašalinta dar 1948 metais, dėl jos pastangų savarankiai tvarkyti vidaus ir užsienio politiką.

Nurodoma, kad stalinizmo šalininkų atsirado, to-

dėl, kad vadovybė laikėsi liberalinės linijos. Pripažįstama, kad susidarė infliacijos pavojus, o taip pat ir nedarbas esąs padidėjęs.

Nenuslepiama, kad Jugoslavijoje atsirado turtinųjų sluoksnis. Eilė piliečių statosi turtingus vasmarnius, perka brangius paveikslus ir automobilius. O tuo tarpu, eiliniai Jugoslavijos žmonės to viso negali turėti. Tad atsi-

PAGALBA POLITINIAMS KALINIAMS

Londone yra "Amnestijos Internacionalas" - organizacija, kuri rūpinasi pagelbėti politiniams kaliniams. Ši organizacija kreipėsi į Jungtinių Tautų tautų, taigi ir Lietuvos padėtis nepaprastai pasunkėtų.

Kaip svarbu Maskvai šiuos pageidavimus įgyvendinti, matyt ir iš "Izvestija" nesenai išspausdinto pasisakymo šios konferencijos reikalu. Ten skaitome - "Konferencija turi įgyvendinti žmonijos svajones dėl karų ir ginklavimosi". "Tai dar vienas bandymas sudaryti palankias nuotaikas jų pasiūlymams priimti.

—●—

Pavergtos tautos, o pirmoje eilėje ir lietuvių politinės organizacijos buvo ypatingai aktyvios aki-vaizdoje šių Kremliaus užmačių. Visos galimybės buvo išnaudotos, visokeropai buvo pasitengta užkirsti kelią Maskvos pastangoms.

Kaip žinome ir Kanados lietuviai neatsilikę ir pasitengę užsienio reikalų ministerį M. Sharp tinkamai painformuoti šios konferencijos reikalu.

Didelio dėmesio vertas taip pat Baltijos valstybės atstovaujančių atsakingų organizacijų apsiungimas bendram darbui dėl savo tautų laisvės. Gal žymiai pavėluotas, bet reikalingas šiandien žygis. Čia yra irgi nuopelnas lietuvių politinių veiksmų, kurie parodė didelį aktyvumą tame svarbiame reikale.

Lietuvių visuomenės budrumas šiais laikais ypatingai reikalingas.

generalinį sekretorių Waldheimą, prašydama padėti dvylikai politinių kalinių, kurie kenčia įvairių kraštų kalėjimuose uždaryti. Tie dvylika politinių kalinių parinkti iš daugelio kitų todėl, kad jų likimas esąs būdingiausias. "Amnestijos Internacionalas" savo esmėje yra kairiųjų nuotaikų organizacija. Bet šį kartą ji nori pagelbėti keturiems komunistinių vyriausybių persekiojamiems kaliniams. Tarp šių kalinių buvo įtrauktas Petras Jakiras, sunus pagarsėjusio raudonosios armijos vado, kurį Stalinas sušaudė. Jis beveik visą savo gyvenimą praleido kalėjimuose ir pasižymi griežta opozicija Kremlui.

Antras komunistų kalinys, tai Vengrijos kunigas Šomodi, kurs nuteistas 4 metams kalėjimo už jo skelbtą, priešingą režimui ideologiją. Trečiasis, tai Kubos daktaras Andreas Mediguren, kurs persekiojamas dėl jo pasipriešinimo Fidelio Castro režimui. Ketvirtasis tai Čekoslovakijos mokslininkas Milanas Hubelis, kurio veikla buvusi kenksminga Čekoslovakijos dabartiniam režimui.

Ši organizacija nori pagelbėti ir kitiems kaliniams, kurie dabar laikomi kalėjime už politinio pobūdžio ar etninius nusizengimus. Vieni jų religiniais sumetimais nenorėjo atlikti karinę prievolę, taip pat ir daugelis kitų, kaip pavyzdžiui Formoszos rašytojas. Paragvajaus istorikas, Turkijos rašytojas, pranciškonų

radokaltinimai politiniams vadovams. Manoma, kad griežtasis stalinistinio tipo režimas gali šalį nuo tų negerovių atpalaiduoti. Bet partijos sekretorius Dolanc pareiškė, jog Jugoslavijoje neįmanoma valdyti teroru. Mirties bausmės ir kalėjimai padėties, esą, neišgelbės. Priespauda visose gyvenimo srityse, kaip moksle, mene, spaudoje, o taip pat ir ekonomikoje, viską, ko buvo pasiekta Jugoslavijoje, neišvengiamai sunaikintų.

vienuolis, kurs sėdi kalėjime Pietų Afrikoje. Jie visi šios organizacijos nuomone, turi būtų išlaisvinti.

PASLAPTINGAS PAVANDENINIS LAIVAS Norvegijos vandenyse pasirodė nežinomas povandeninis laivas, kurį pastebėjo gyventojai, ir pranešė valdžiai.

Kai paslaptinas laivas norvegų jūrininkų buvo persekiojamas, jis pasislėpė giliuose fiorduose.

Spėjama, kad tas laivas galėjo būti Sovietų, kuris numalšinęs sukilusius jūrininkus kitame laive, tyčia ar netyčia, įplaukė į Norvegijos vandenį.

Šitaip spėjama todėl, kad radio megėjai girdėję tokios prasmės pranešimus iš jūrų.

●CENTRALINĖJE Italijoje įvyko didelis žemės drebėjimas.

JAV SENATORIAI MASKVOJE

Grupė Amerikos senatorių priešakyje su buv. Vice prezidentu Humphrey atvyko į Maskvą oficialiam vizitui, kur rengiasi svarstyti su Sovietų pareigūnais tokias problemas, kaip išvažiuojančių piliečių nepakeliamas mokesčius už vizas. Tas klausimas buvo sujaudinęs Amerikos Senatą ir net buvo reikalaujama Sovietams neduoti lengvatų, parduodant grūdus, kurių Sovietai šiemet perka iš Amerikos už milijonus dolerių, jeigu nebus pakeistas įstatymas ir nebus laisvai išleidžiami Sovietų piliečiai išvažiuoti be tų nepakeliamų mokesčių. Tas įstatymas liečia daugiausiai žydus norinčius išvažiuoti į Izraelį.

Kita Amerikos senatorių grupė lankosi Europos sostinėse. Grįždami namo, jie užvažiuos į Vengriją ir Čekoslovakiją.

●L. BREŽNEVAS atvykęs Budapestan ir apdovanojęs Kadarą Lenino ordinu, tariasi su Vengrijos valdais dėl būsimos Europos Konferencijos ir svarsto kitus tarptautinius reikalus.

●ITALIJOS policija praneša, kad viename aeroporte surasti ir sulaikyti 4 rankinio bagažo dėžės pilnos ginklų ir granatų.

Nustatyta, kad tie ginklai priklauso arabams kurie matydami, kad keičiasi prieš išskrendant lėktuvui, buvo labai tikrinami, palikę savo daiktus pabėgo.

Nepriklausoma Lietuva

*Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la liberation de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!*

LEIDĖJAS - NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS SPAUDOS BENDROVĖ

Second Class Mail Registration No. 1952. Return postage guaranteed. Postage paid at Lachine, Quebec. Published by The Independent Lithuania Publishing Company at 7722 George Street, LaSalle 690, Quebec, Canada.

Metinė prenumerata Kanadoje - \$7.50, visur kitur - \$8.00. Rėmėjo prenumerata - \$12.00. Adreso pakeitimas 25 c. Atskiras numeris 25 c. Administratorius F. P. Paukštaitis. Adresas: 7722 GEORGE STREET, LASALLE 690, QUEBEC.

Bendradarbių ir korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai atitinka redakcijos nuomonei. Rankraščiai trumpinami ir taisomi redakcijos nuožūra. Rankraščiai grąžinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija ir leidykla neatsako.

REDAKTORIUS J. PETRĖNAS

Brazilijos lietuvaitė Saloméja Aradzinskaitė tautiniame kostiume reprezentuoja lietuvių skyriuje, kur visų akis džiugino lietuviško gintaro išdirbiniai.

Clevelande visuomenė pagerbė savanorius-kūrėjus. / iš kair. / V. Šenbergas, J. Kašuba, V. Čepukaitis, V. Braziulis, K. Eidukaitis, J. Lozoraitis. Prie mikrofono skyr. pirm. Vl. Knistautas.

Chicagos lietuvių ansamblis pastatęs naujai parašytą operetę "Sidabrinė Diena", kuri geru pasisekimu vaidinta keliuose vietose. Autorius Br. Budriūnas, režisavo Z. Kevalaitytė.

Artinasi Kalėdos ir Chicagos lietuvės rūpinasi eglutės papuošalais.

M. K. ČIURLIONIO JUBILIEJUI

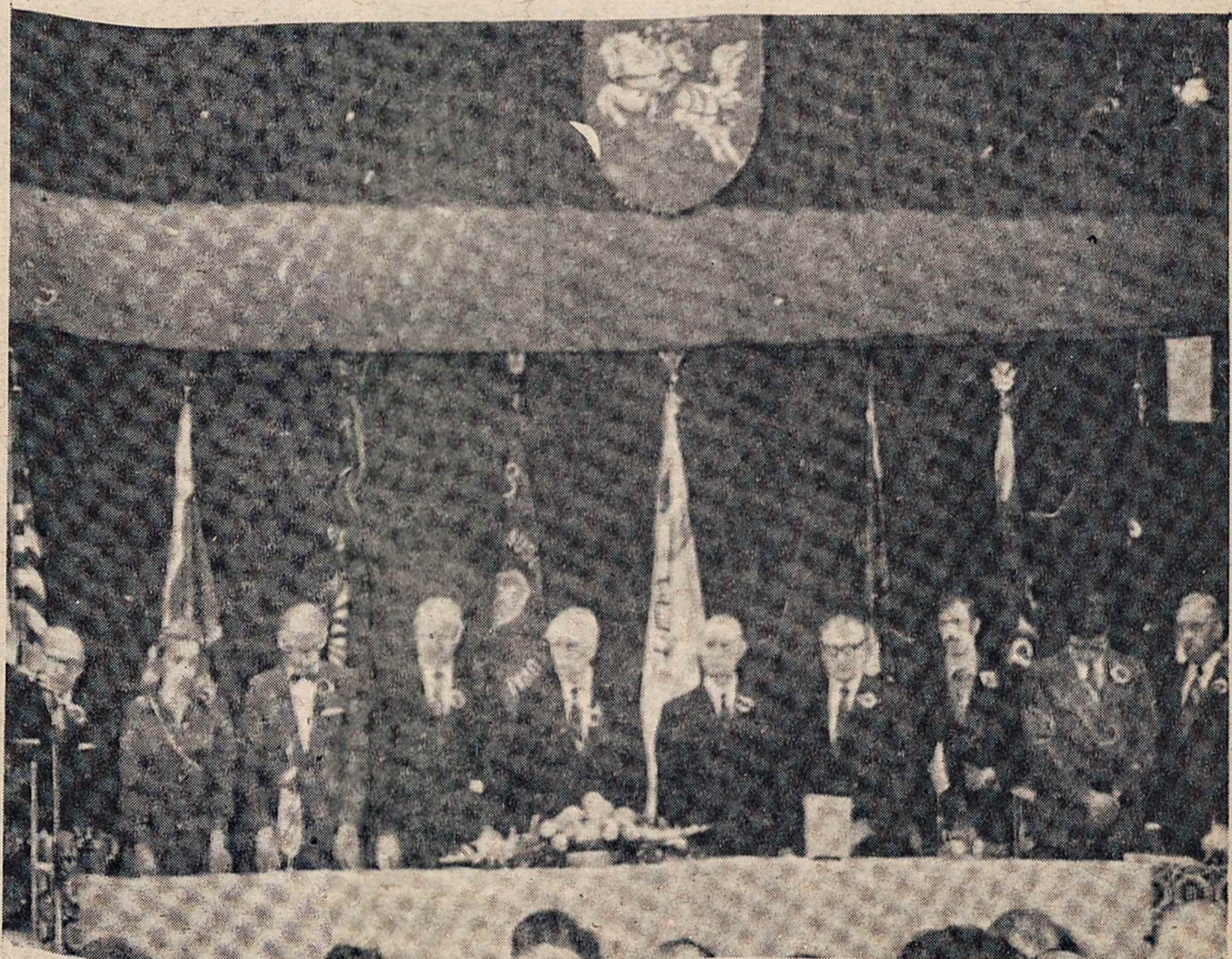
M. K. Čiurlionio gimimo 100-ųjų metų jubiliejui Leningrado leidykla "Avro-ra" numato iki 1975 metų išleisti penkiasdešimties didžiojo lietuvių tautos dailininko kūrinių repro-

dukcijų aplanką. Į miestą prie Nevos jau keliauja paveikslai "Pilies pasaka" ir "Natis". Čia specialia optika bus padarytos jų kopijos faksimilinėms reprodukcijoms. Ši technika tiksliai atkuria originalą, spalvų gamą.

Clevelande įsteigta Baltijos Aidų radio programa, iš kairės: S. Stempužis, majoras R. Perk, estas A. Traks ir latvis E. Levins.

1972. XII. 6

Lietuvos universiteto 50 metų sukaktuves Detroito visuomenė išimtinu iškilmingumu pagerbė. Buvo akademija ir koncertas.

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS suvažiavimo, įvykusio lapkričio mėn. 11 d. Chicagoje dalyviai ir svečiai.

Foto: V. Noreikos.

GELEŽIS LIETUVOJE

Tiksli geležies pasirodymo data Lietuvoje dar nėra galutinai nustatyta. Geležis pasirodė įvairiuose kraštuose skirtingu metu, todėl ir kiekvieno krašto geležies amžiaus pradžia yra skirtinga. Iš- tirta, kad visos šiaurės Europos - dabartinės Vokietijos, Skandinavijos ir Rusijos miškingosios zonos gyventojai su geležimi turėjo susipažinti prieš 2,000 m. Tačiau ji tada buvo dar labai reta ir brangi, naudojama daugiausia tik juvelyrinių dirbinių gamybai. Visoje Europoje geležis plačiau paplito VII - VI am. Maždaug tuo laiku geležį pažinojo ir senieji baltai - prūsai, lietuvių, latvių protėviai. Tačiau tyrinėjant iki mūsų eros pradžios archeologiniuose paminkluose geležies dirbiniai Lietuvos teritorijoje yra dar didelė retenybė. Tokių dirbinių iki šiol terasta Kretingos raj. Kurmaičių pilkapiuose, Zarasų raj. Velykuškių ir Rokiškio raj. Petrašiūnų piliakalniuose. Daugiau geležinių dirbinių rasta senųjų prūsų genčių gyventojų teritorijoje. Plačiausiu mastu geležies darbo įrankiai, ginklai ir net dalis papuošalų bei kiti būtiniai reikmenys paplinta Lietuvos teritorijoje pirmaisiais mūsų eros šimtmečiais. I-IV a. kapi- nynuose, gyvenvietėse ir piliakalniuose randama taip apščiail geležies dirbinių, žalvario, net sida-

bro ir emalės bei stiklo gaminių, daugiausia gaminų vietos amatininkų, kad tenka tuo net stebėtis. Geležies atradimas pada- rė perversmą ne tik eko- nomikoje, bet ir visuome- niuose santykiuose. Tiek archeologiniai ty- rinėjimai, tiek rašytiniai šaltiniai ir kalbiniai duo- menys rodo, kad geležis buvoga- minama iš vietinių baltų rūdų. Archeologai, tyrinėdami senovės sodybviets ir pi- liakalnių, dažnai susidu- ria su mažesniu ar dides- niu geležinių gargažių kiekiu (Velykuškių bei Gondingos piliakalniai), geležiai apdirbti molinių krosnelių liekanomis (Pa- plinio gyvenvietė prie pi- liakalnio, Aukštadvario, Nemenčinės - Piliakalnių gyvenvietė, liejimo samtu- kais, molio tigliais ar net liejimo formomis. Apie vietinę geležies ir gele- žinių dirbinių gamybą kal- ba grynai vietinių formų dirbiniai. Tai patvirtina pastaruoju metu plačiai pradėti taikyti cheminių analizių ir technologiniai tyrimai. Rašytiniai šaltiniai, liu- dijantieji apie geležies naudojimą, yra gana anks- tyvi. Tacitas (I a.), rašyda- mas apie aisčius, mini, kad geležis čia dar mažai naudojama. Vėlyvesni ra- šytiniai XIV-XVII a. šalti- niai aiškiai kalba apie ge- ležies gavybą krašte. XVI-XVII a. dvarų invento-

riuose ir valstiečių prie- volių aktuose nurodyta, kiek kurios gyvenvietės žmonės privalo dvarui pristatyti geležinių nora- gų ir geležies kričių. Apie geležies gamybos papliti- mą liudija kalbiniai duo- menys, tokie terminai, kaip rūda, geležis, kalvis, kaltas ir t.t., ir vietovar- džiai kilę iš terminų. K. Būgos teigimu geležies pavadinimas yra grynai baltiškos kilmės. Manoma, kad vietovardžiais su šakni- mi "kal", "rūd-", "gelež-" yra senseni už vietovar- džius su šaknimi "būd" ir "ūt-", kurie taip pat yra neabejotini vietinės gele- žies gamybos liudininkai. Vietovardžių su šaknimi "būd-" ir "ūt-" atsiradimas siedinamas su laikotarpiu, kada geležis pradėta ly- dyti uždaroje patalpose- žeminėse, būdose. Taip atsirado visokios Būdos ir Ūtos. Ūtos pavadinimu kaimų Lietuvoje ir kai- mynuose yra nepaprastai daug, jie kilę iš vokiečių kalbos žodžio "Hutte".

Sunku tiksliai pasakyti laiką, kada tokie vietovar- džiai atsirado. Manoma, kad pirmaisiais m. e. am- žiais. Rašytiniuose šalti- niuose būdos minimos jau XIV a. Ne visos "Ūtos" yra siedintinos su geležies ga- myba. "Ūtomis" vadinamos ir tos vietos, kuriose buvo gaminama anglys, pelenai, stiklas, varomas terpentinas ir pan. Jos būdavo įrengiamos viduryje miš- ko, negyvenamoje vietoje, siekiant gauti kuo daugiau pelno iš miško. Ūtos kai- mas Varėnos rajone, be

abejo, yra siedintinas su geležies gamyba. Apie tai aiškiai kalba faktas, kad prie melioracinio griovio pakraščiu rasta didelikie- kiai geležies rūdos ir kad kaimyniniame Rudnios kaime būta geležies ga- myklos.

NORITE M.K. ČIURLIONIO MONOGRAFIJOS LIETUVIŲ KALBA?

Pradedant ruošti M.K. Čiurlionio gimimo šimt- mečiui/gimė 1875 rugsėjo 10 d. Varėnoje, Lietuvoje, lauktina, lietuvių dailinin- kų ir kultūrininkų pastan- gomis, sudaryto Čiurlionio šimtmečio Komiteto. Į jį reikėtų pakviesti tokius asmenis, kurie veikė įvai- riose valstybėse. Jie visi tarpusavyje turėtų ben- drauti.

Rytų Vokietijoje esanti knygų leidykla rengiasi išleisti M. K. Čiurlionio šimtmečiui monografiją. Į jiems parašytą laišką atsakė su dviem leidyklos vadovų parašais. Pranešė, tos didelės monografijos išleidimui dirbama, bet jos tikslios pasirodymo datos negali pasakyti. Ma- no, jog pasirodys 1975 metais.

Jų prašiau, kad išleistų ne tik vokiečių, bet ir an- glų bei lietuvių kalbomis. Atsakė, tatau jų nenuma- tyta.

Siūlau ir prašau, kad lietuvių paskatintų lei- dyklą, M.K. Čiurlionio mo- nografiją išleisti ant gali- ma geresnio popieriaus, visus kūrinius spalvotai, ir ne tik vokiečių, bet ir

anglų bei lietuvių kalbo- mis. Tada turėtume mono- grafiją, kuria pasaulis ga- lėtų pasigėrėti.

Čiurlionio monografiją rengiančios leidyklos tikslus adresas:

VEB Verlag der Kunst
Dresden,
8019 Dresden,
Spenerstrasse 21,
East Germany.

Leidykla, gavusi didelį skaičių laiškų ir užsaky- mų, be didesnio vargo ga- lėtų įdėti dar dvi kalbas. Mūsų leidyklos ar Čiur- lionio šimtmetį garsin- siantis Komitetas galėtų tokiai monografijai pagel- bėti tinkamai pasirodyti. Neprašelskime tos progos!

Alg. Gustaitis.

● PRISTAVONIŲ kaime, Suvalkų trikampyje veikia scenos būrelis, vadovau- jama J. Nevulio. Jie suge- ba pastatyti scenoje sudė- tingesnius spektaklius, kaip J. Grušo "Herkus Mantas". Netoliese, Valinčių kaime veikia lietuvių tautinis ansamblis, o Žagarų kaime Klevų ansamblis. Tad su- valkų lietuviai pavydėtinai gražiai veikia.

● KURŠIŲ NERIJOJE da- bartiniu metu yra 100 briedžių. Jie minta medžių žievėmis, pušaičių viršū- nėmis ir iš sniego kyšan- čia sudžuvusią žolę. Bet jie žmonių nebijo ir laisvai vaikštinėja keliais. O ke- liuose dabar dažni auto- mobiliniai. Tad dėl briedžių pernai įvyko keletas ka- tastrofų. Valdžia leido 10 briedžių nušauti.

ATSIUSTA PAMINĖTI

Nijolė Jankutė - Šamo ežero sekliai. Apysakos vaikams. Viršelis ir iliustracijos N. Palubinskienės. Išleido Lietuviškos Knygos Klubas Chicagoje. Kaina 4 dol. Nijolė Jankutė - Užubalienė yra visos eilės knygų vaikams auto- rė, kurios raštus ypatingai mėgsta jaunieji skaityto- jai. Jos raštų tarpe yra "Ragana", "Žebriuko nuo- tykiai miške", "Danutė stovyklauja", "Kaip Algim- kas ieškojo vėjo" ir kt. Čia minima knyga parašyta gyvai, o gero braižo iliustracijos praturtina leidinį. Tai puiki dovana mažie- siams Kalėdoms.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Montrealio mayoras Drapeau jau dabar planuoja būsimos Olimpiados įrengimus. Pirmiausia jis pažymėjo, kad olimpiadai visa statyba, o taip pat ir sportiniai įrengimai kaštuos nemažiau, kaip 330 milijonų dolerių. Apie olimpiados reikalus mayoras kalbėjo televizijos programoje ir klausytojai šiuo pranešimu ypatingai domėjosi. Tai liudija daugelis telefono skambučių, kur buvo komentuojamas šis Drapeau pranešimas. Federalinė vyriausybė, o taip pat ir Quebeco provincija planuoja darbus, kuriuos teks atlikti anksčiau, negu prasiždės olimpiniai žaidimai. Sudėtingas reikalas finansuoti olimpines statybas jau dabar detaliais svarstomas. Mayoras tikisi Ottawoje gauti leidimą specialiai olimpinei loterijai, o taip pat bus pardavinėjamas tam tikras žetonas-olimpinis ženklas.

Drapeau pabrėžė, jog Montrealis, įrengdamas olimpinius žaidimus, pasidaris svarbiausias centras visame kontinente. Darbas jo nuomone bus labai sunkus ir atsakomybė didelė. Bet jis tikisi, kad visi šio miesto piliečiai ir tie, kurie šiandien entuziastingai priima žinią apie olimpinių žaidimų surengimą Montrealyje, lygiai ir tie, kurie šiandien gal but abejoja, po to kai viskas bus baigta, bus labai patenkinti.

OLIMPINIŲ ŽAIDIMŲ REFORMOS

Kas ketveri metai vyksta olimpiniai žaidimai, įvairių atletikos sričių varžy-

bos. Bet tų žaidimų tvarka pastaruoju metu smarkiai kritikuojama. Priekaištaujama, kad tie žaidimai jau neteko sportinės dvasios, bet pavirto daugiau politiniais ir bizniškais rengimais. Daugelyje atvejų tie žaidimai nebėra draugiško pobūdžio varžybos, bet nuožmus rekordų gaudymas. Olimpiniokomiteto vadovai pripažįsta, jog susidarė nenormali padėtis, nes kai kuriuose kraštuose valdžia išteigia specialias įstaigas, kurios parengia atletus olimpiniams žaidimams. Valdžios lėšomis išlaikomos komandos vėliau dalyvauja tarptautinėse olimpinėse varžybose.

Labiausia kritikuojama paskutinė Olimpiada Munchene, kur be atodairos buvo gaudomi medaliai, o žaidimų pobūdis neteko grynai sportinės dvasios. Pageidaujama, kad nieko panašaus neįvyktų 1976 metais Montrealyje.

● LONDONO "Daily Express" pradėjo seriją straipsnių apie Martiną Bormaną buvusį naci Hitlerio vyriausį padejėją, kuris Nurenbergo teismo buvo nuteistas mirties bausme.

Straipsniuose rašoma, kad Bormanas esąs gyvas ir gyvehas pasislėpęs Amerikoje.

Prieš 24 metus M. Bormanas pabėgęs iš Vokietijos su Vatikano pasu ir už didelę sumą pinigų, prašęs Argentina jį priimti.

Vatikanas ir Argentina tas žinias paneigė.

● JAV gynybos sekretorius Laird, spaudos kon-

ferencijoje pranešė, kad Pacifiko vandenyne, Sovietai įvykdė balistinės bombos bandymą, kuri paleidžiama iš pavandeninio laivo.

Balsitinė bomba lėkė 4,000 jūrų mylių distanciją.

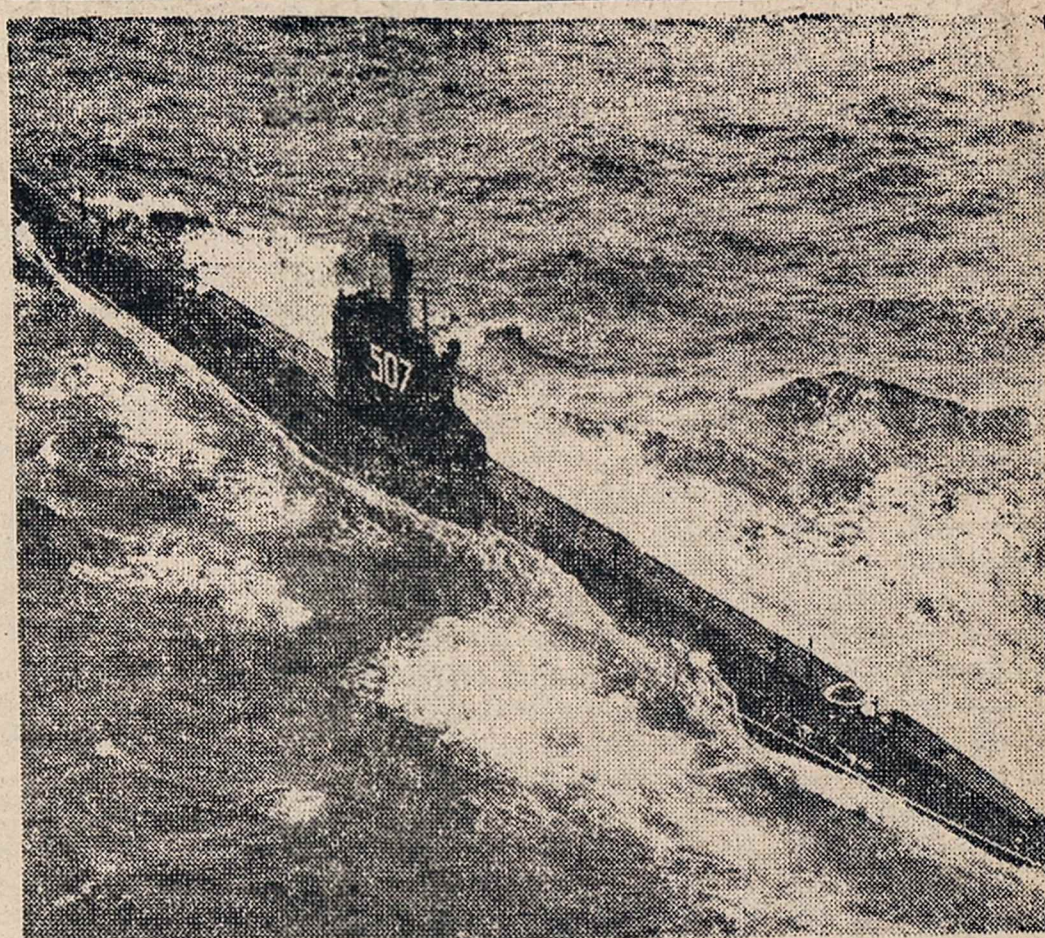
KAIP MIRĖ POETAS GALANSKOVAS

Iš Maskvos vakarų korespondentai praneša, kad Sovietų poeto Galanskovo, mirusio Mordvos lageryje, tėvai ir giminės, pasiuntė raštišką paklausimą Vidaus reikalų ministerijai ir pareikalavo oficialaus paaikškinimo: kokiomis aplinkybėmis mirė poetas Galanskovas?

Jeigu nebūsią viešo, oficialaus pranešimo, jie galvosią, kad poetas buvo nužudytas.

Šio rašto kopijos buvo įteiktos vakarų korespondentams Maskvoje.

● EPISKOPALŲ bažnyčios vyskupas Paul Murėjo New Yorko Centraliniame parke. Staiga prie jo prisiartinio trys negrai, 19-20 metų ir vienas jų paklausė - kuri valanda. Vyskupas mandagiai jiems atsakė. Bet staiga jis pamatė vieno negro rankoje didžiulį peilį. Apstulbusį vyskupą, negrai iškratė, paėmė jo pinigus, bet piniginę su dokumentais jam sugrąžino. Tai paprastas įvykis New Yorko Centraliniam parke. Bet įdomiausia, kad šis vyskupas pagarsėjo savo pamokslais ir prakalbomis negrų naudai. Jis aktyvus žmogaus teisių ginimo organizacijose. Vyskupas jaunas bū-

Sovietų povandeninis laivas nežinomais tikslais įsiveržęs į Norvegijos vandenį.

damas tarnavo jūrų pėstininkų lietenanto laipsnyje. Ir už pasižymėjimus Antrame pasauliniame kare turi kelis medalius.

tęs sudužo.

Iš 76 keleivių, 58 žuvo, 16 liko gyvi. Apie kitus 4 dar nėra žinių.

● JAPONIJOS lėktuvas, skrisdamas iš Kopenhagos į Tokio, buvo nusileidęs Maskvos aerouoste, bet vos pakilęs, sprogo ir kri-

Čekoslovakų tarptautinis šachmatų meistras Pahman, pagaliau gavo leidimą išvažiuoti į Vak. Vokietiją.

PERONAS SIEKIA VALDŽIOS ARGENTINOJE

Dar esant Peronui tremtyje Ispanijoje, jo vardu veikė politinė organizacija, kuri siekė grąžinti jį vėl į diktatoriaus postą. Tarp kitko Peronas susitiko su svarbiųjų politinių partijų ir srovių vadovais, neišskiriant nei socialistų, nei komunistų. Kaip žinia Argentinos politinės partijos priešiskai nusi-teikusios prieš JAV ir amerikoniškas biznio kompanijas. Peronas tuo požiūriu yra griežtesnis už kitus, tad jis randa bendrą kalbą su dauguma Argentinos politikierių. Ateinan-tiko mėnesyje Argentinoje visuotini rinkimai.

Tuo reikalu Peronas daugiausia ir kalbėjo su politikos vadais. Perono šalininkai padovanojo jam puikią vilą Buenos Aires priemestyje. Dabar kasdien į tą vilą plaukia minio argentiniečių, kurie trokšta savo akimis pamatyti pagarsėjusį diktatorių. Minios žmonių besivaržiančios prie Perono vilos išmindžiojo aplinkinius parkus, gėlynus, sutrypė krūmus ir aplinką pavertė sąslavynu. Daug žalos padaryta ir kaimyniniams namams. Perono partija atsiprašė kaimynus ir pažadėjo atlyginti nuostolius.

Olimpiados reikalų Montrealyje susitiko Rousseau, Brundage ir miesto majoras J. Drapeau. 1972. XII.6

Perono gerbėjai entuziastiškai sveikina grįžusį diktatorių Argentinoje.

Iš jaunimo kongreso pokalbio

(IŠ PRAEITO NUMERIO)

Prancūziškas akcentas neįjuntamas, kada jis kalba lietuviškai. Abejoju, ar Jonas būtų galėjęs taip išskirti tų kalbų grynumą, jeigu aš būčiau užsiskyrusi jį namuose mokytį prancūziškai. Mano prancūzų kalbos akcentas nėra "québécois", bet "pseudo française". Jonas būtų praradęs tam tikrą Quebec prancūzų kalbos akcento grynumą.

Bet geriausia ir grynusia tartis mažai ką reiškia, jeigu vaikas neturi žodžių, kuriais gali išsireikšti. Jono mokyklinis pasaulis sukosi apie tai, ką jie turėjo klaseje — žaislus, kalades, ginčus, kas žais su kuo. Jo prancūziškas žodynas ribojasi tuo, kiek jam reikia esamo aplinkoj išsireikšti. Namuose jis prancūziškai nekalbė, tik pasisavina kai kuriuos žodžius, kuriems neturi atitinkamo lietuviško išsireikšimo, pvz. "maudit!" skamba gražiau, švelniau kaip "biaurybėl!". Namie jau seniai kalbėjo lietuviškai, ir jam nekyla klausimas, lietuviškai ar prancūziškai išsireikšti.

Mes savo lietuvių bendruomenėj galėtume čia kai ką išmokyti. Labai norime, kad mūsų vaikai namuose kalbėtų tik lietuviškai. Mes visi sutinkame, kad namuose puiki proga išmokyti lietuvių kalbą aplinkoj, kurioje ji svetima. Taip pat norime, kad mūsų vaikai tobulai rašytų, skaitytų, ir mūsų lietuviškoj bendruomenėj, ir su draugais kalbėtų lietuviškai.

Visi sutinkame, kad lituanistinė mokykla turėtų tam vaiką paruošti, nes ir geriausioj lietuviškoj šeimoj yra sunku sudaryti tinkamas sąlygas, kurios galėtų atstoti lituanistinę mokyklą. Šeima ir mokykla turėtų papildyti viena antrą. Tačiau tie vaikai, kurie lanko šias mokyklas, kurių tėvai tiki, kad mokykla atvers duris į lietuvišką kultūrą, jau daug metų su tėvais nesutinka, kaip viso to stebuklo pasiekti.

Jau daug metų dejuojame, kad lituanistinės mokyklos arba vaikams per geros — jie jų neverti, arba kad tos mokyklos vis tik nedaug ko pasiekia. Matome, kad dėl vienos ar kitos priežasties vaikai nenori ir nekalba lietuviškai.

Gal būt, to priežasčių reikėtų ieškoti ir lituanistinėse mokyklose. Už ką yra statomi pažymiai, kurie verčia kai kuriuos tėvus stengtis vaiką papirkti pažadais: "Vaikeli, jeigu gerai baigsi lituanistinę mokyklą, nupirksiu tau ... motociklą, mašiną". Tokių tėvų yra

nemažai, kurie tikisi, kad vaiką papirkti yra lengviau ir praktiškiau, kaip atvirai su juo pasidalyti mintimis, sužinoti, kodėl jų nuomonės taip nesutinka, kodėl jų pasauliai atrodo tokie svetimi?

Už ką statome pažymius? Ar už linksniuočių išmokimą? Ar už "blah-žodžių" pažinimą? Ar už tėvų tautos istorijos įvykių detalų pietistinį atkartojimą? Ar už klausimas kieno (P), žodžiais išreikštas "patriotines" tuštybes...?

Pasižiūrėkim, už ką nėra statomi pažymiai. Ką mes mažiausiai įvertiname? Ar ne tą norą ir ieškojimą žodžių išreikšti tai, kas vaikui rūpi apie save ir savo pasaulį? Ar mums rūpi lietuviškas žodynas — terminai, su kuriais jis susiduria plaukiant laivu, vairuojant mašiną, statant namą ar ką nors kitą darant.

Kiekvienas žmogus, kuris nori naudotis keliomis kalbomis, turi žinoti tuos žodžius, kurie išreikštų jo norus ir mintis. Jeigu jų vienoj kalboj nėra ar nemo — ieškos kitoj kalboj. Čia ir prasideda kalbų maišymai. Čia ir yra pagrindas kalbos pamiršimui.

Ir mes tą pagrindą patys sudarome, reikalaudami, kad mūsų vaikų pirmi išpūdziai lietuviškoj bendruomenėj — mokykloj — būtų užgožiami žodyno, kuris pritaikytas tik gramatikos taisyklių ir praeities žygių išmokimui ir kuris neturi nieko bendro su tuo, kas jį, tą mūsų vaiką, asmeniškai domina — jo pergyvenimai, jo žaislai, jo kasdieninės nuotaikos.

Jų draugai amerikiečiai, prancūzai ir kiti jam palankesni. Jie išmoko ten pat gatvėse ar kieme, kaip žodžiais apsiginti, kaip pokštus krėsti, kaip pasakyti "palik mane ramybėje...". Šitie išsireikšimai mūsų visų vaikams svarbūs. Tai rūpesčiai, kurie gal ir nekyla taip dažnai namų, šeimos atmosferoj. Bet jie jam svarbūs. Kartą viena kalba išreikšti virsta pagrindu ir mažiau svarbiomis nuotaikomis pasidalyti ta pačia kalba.

Ateina laikas, kada namų reikalai užima antrą vietą vaiko gyvenime. Jeigu jam pritrūksta lietuviškų žodžių išsireikšti ne naminėms nuotaikoms, netrukus ir namų nuotaikos bus sveriamos kita, ne lietuviška kalba. Mums, tėvams, yra nepaprastai svarbu, kad lituanistinės mokyklos neliktų vien tik praeities pažinimo įstaigos, bet pilnai atitiktų ir kitus lietuviškumo reikalavimus — arba ieškoti kitų priemonių, tokios vaikų bendruomenės,

kur vaikai galėtų išmokyti naujų žodžių, — žinoti, kur susirasti, kad patys galėtų savo mintims pritaikyti išsireikšimo priemones.

Jeigu į tai nekreipsime dėmesio, mūsų lietuviškasis švietimas ir toliau menkės su pirmu vaiko žygiu į kiemą, gatvę, mokyklą. Tokiu atveju mums visai neapsimoka rūpintis apie jokią dvikalbiškumą.

Marija Papaurelienė

II

Šiais metais devynių skyrių lietuvišką šeštadieninę mokyklą baigė grupė mokinių. Du trečdaliai iš jų gavo pažymėjimus su įrašu: "baigė mokyklą", o vienas trečdalis — su įrašu: "lankė mokyklą".

Pasiteiravus vienas švietimo komisijos egzaminatorius paaiškino, kad tas vienas trečdalis neperskaitė lentoje parašyto sakinio: "Mano vardas yra Jonas".

Tačiau tie patys mokiniai išlaikė Lietuvos istorijos ir lietuvių literatūros egzaminus. Kodėl jie neperskaitė "Mano vardas yra Jonas"? Ar dėl to, kad nemokėjo, — ar dėl to, kad nenorėjo? Kodėl jie nenorėjo? Kodėl jie buvo nusistatę neperskaityti?

Kas daro įtaką šitokiems vaikų nusistatymams? Ar ne pačių tėvų ir mokytojų besąlyginiai nusistatymai?

Juk negalime kitam duoti to, ko patys neturime. O ar mes dvasinėj srityje turime sveikus gyvenimiškus nusistatymus? Jeigu mes degame neapykantą, kerštu, pavydu, pykčiu, jeigu esame patys nedrausmingi ta prasme, kad meluojame, apkalbame kitus, nesilaikome duoto žodžio, — ar mes galime skleisti meilę žmogui, meilę tautai, taiką, gerį, sugyvenimą, atlaidumą?

Tą galėsime padaryti, tikrai turėdami sveikus nusistatymus ir meilės dvasią pirmiausia patys savyje, nes tik tada be jokio sunkumo juos perteiksime savo vaikams. Dabar dar esame akli, nes norime kitus gerinti, kitus mokyti, kitus drausminti, bet nepradedame nuo savęs. Turime pažinti savas klaidas ir, pasinaudodami mokslo dėsniais, suprasti savas kliūtis ir savas blogybes. Nes ne turtai ir ne garbinga profesija ar visuomeninė padėtis atneš Lietuvai taiką ir išlaisvins jos žmones, o žmogaus meilės dvasia.

Kur yra ta mūsų meilės dvasia, pvz., autoritete? Turiu mintyje diktatorišką įsakinėjantį vieno žmogaus savą valios primetimą kitam: "Aš tave išmokysiu, klausyk, ką aš tau sakau. Ar tu girdi?" Ar čia jaučiamas nors koks pasitikėjimas ir respektas pačio vaiko norui ką nors sužinoti, išmokyti?

Kur yra ta mūsų meilės dvasia disciplinoje? Disciplinuotuose namuose tėvai yra viešpačiai, ir vaikai neturi jokių teisių, o palaiduose namuose vaikai gali

6

Nusimetęs chirurgo chalata, jis vėl pasidarydavo, plepus, kaip mėsaininko padėjėjas. Klinikoje visi mėgo jį, bet Senis susiraukdavo, išgirdęs jo žvangimą koridoriuose. Tur būt, dėl to, kad pats buvo paniūręs ir liūdnai rimtas, kaip ir visi kartezinio mąstymo seniai.

Garbanota, juoda barzda, bet žaniškai linksmas Zorba išbučiavo Danielės rankas ir pagarbiai pasisveikino su mumis. (Aš niekada nesupratau, kaip Žanas restoranų pilname mieste surado šitą graiką, kuris taip atitiko jo paties būdą, kaip kartais pasitaiko vien dvynių tarpe!).

Mes gavome gėlėmis aptvertame kampe jaukiausią staliuką. Žanas parinko valgius: mes visada jam patikėdavome šitą pareigą. Kaip papročiai reikalavo, pradėjome nuo raki.

— Dar po vieną! — paragino Žanas, kai padėmoje stikliukus. — Išgerkime už turko sveikata. Ir už Šarlį Auksarankį.

— Pasakos! — Aš šypsojau, bandydamas nu-

slopinti gaudulį, kuris sukilo žiūrint į šiuos taip seniai bematytuosius mielus veidus.

— Nesikuklink! — papurtė galvą Danielė. — Čia, vaikine, Dievo dovana, jokie mokslai jos neįspaus.

— Arba paprasčiausias pasitikėjimas savim, — nesutikau. — Bandymas įrodyti sau, jog padarysi tai, ko kiti nesugeba tik dėl to, kad neturi tokio pasitikėjimo. Taip, Daniele, čia nieko stebuklinga nėra. Kas pasitiki savo rankų judesiais, tai žino, kad jie atliks norimąjį veiksmą: pėpiovus raumenį, laikui sustoja prieš nervą. Šuniui tu nupiausi galvą ir vėl ją prisiūsi, bet prieš žmogaus kaklą tavo ranka pradeda drebėti, peiliukas slysta iš pirštų. Tu pasitraukei iš senio Mirando eksperimentinės chirurgijos barako, kai sužinojai, kad ten daromi ir vivisekciniai triukai. Ir tebevaikštai apie žmogų, meldama Dievą drąsos.

— Žmogus vis dėlto ne šuo! — išplėtė ji akis. — Šiaip ar taip bekalbėtum, skirtumas yra.

— Nėra, mergyt. Negali būti! Nervo pažeidimas šuniui sukelia tokį pat galvos kretėjimą, kaip ir žmogui. Taigi, kol neperpiausi ŽMOGAUS pilvo, kol pasitenkinsi tik žmogučiais, tol neįvertinsi savo pajėgumo. Ne tik tu pati, bet ir Dievas tėvas Diubas.

— Kur tu suki? — susidomėjo Žanas.

Danielė suprato, o jis, nors ir užuodė, norėjo dar ir pačiupinėti.

— Suku į akligatvį. Jūs dirbate ne tame barake, kur turėtumėte.

— Tai jau užrašiau. Toliau? — pradėjo niauktis Žanas.

Aš valandėlę rankiojau žodžius, o paskui paklausiau:

— Ką dirbi rytoj?

daryti, ką tik jie nori. O juk ir vaikams, ir suaugusiems namuose turėtų būti lygios teisės. Jeigu vaikas nori savo kambaryje skaityti knygą, o tėvai jo kambaryje tesia pasiūkėjimą tarp savęs, vaikas turi pilną teisę jiems pasakyti: "Tylėkit, aš skaitau — jūs man trukdote".

Kur yra ta mūsų meilės dvasia? Pvz., tokiuose pamokslavimuose: "Ar aš tau nesakiau, kad papils! Kiek kartų aš tau sakiau: ten neik! to nedaryk! nevalgyk, negerk! Tu niekad nieko negali gerai padaryti! Tu blogas vaikas — Dievas tavęs nemylės".

Kur yra ta mūsų meilės dvasia žmogui, arba brolio broliui, pvz., tokiuose indoktrinacijos nusistatymuose: "Mes, lietuviai, garbingiausi, geriausi, gražiausi, kalbėkit tik lietuviškai, draugauk tik su lietuviais, nes draugaudamas su kitais tu nutautėsi, prarasi tėvynės

meilę?". Ar kitataučiai ne žmonės? Savo lietuviška dvasia praturtinsim ir juos.

Kur yra ta mūsų meilės dvasia, pvz., bausmėse? Kokią įtaką turi jos į vaiko nusistatymus? Ar bausmės neugdo neapykantos ir keršto? Pabuskime ir prisipažinkime, kad mūsų nusistatymai yra materialistiniai, kristalinės vazos. "Ir kaip pralenkti kaimyną" yra brangiau už meilės dvasią. Pabuskime ir paanalizuokime savo elgseną, savo jausmus. Pažinkime savus nusistatymus!

O pažinę ir supratę savo jausmus, savo elgseną, savo pažiūras, galėsime juos priimti ir su jais patogiau gyventi. Suprasdami save, save išbalansuosime, ir mūsų namai prisipildys džiaugsmo, supratimo, priitarimo. Tik tokioje meilės dvasioje vaikai jausis mylini — reikalingi, norės būti tuo, kuo mama ir tėtė yra — būtent, lietuviai.

Suprasdami save, suprasime, kad vaikams ir namų ir mokyklos atmosferoj reikia jausti, kad jiems pritariama, nes pritartimas jiems reiškia meilę. O meilės mums visiems reikia.

Suprasdami save suprasime, kad be meilės tiek suaugusiems, tiek vaikui reikia laisvės — vidinės asmeninės laisvės. O laisvė yra duoti ir priimti. Laisvė yra respektuoti vienas kitą ir leisti kitam gyventi. Aš esu aš, tu esi tu. Ir aš nenoriu iš tavęs padaryti muziko, daktaro, kunigo ar kito, kas man patiktų kad tu būtum. Aš sudarau tau aplinką savo meile, kurioje tu esi laisvas apsispręsti. Mudu abudu juokiamės, abudu verkiame, abudu pykstame, abudu jaučiamės laisvi, be jokios baimės ir kaltės, pasisakyti savo norus, sunkumus; jaučiamės laisvi išsiaiškinti nesupratimus.

Aš esu įsitikinusi iš savo kontakto su vaikais, kad kiek mes pajėgsime šią savęs pažinimo ir savo nusistatymų persiuklėjimo filosofiją įgyvendinti savyje, tiek mums pasiseks išvengti dabartinės panikos. O išvengdami panikos, leisime vaikams natūraliai sugerti ir pasisavinti savo aplinką į save. Tada jie turės tą meilės dvasią ir gal panorės važiuoti į Lietuvą — kad ir vien tik mintimis. Nejausdami panikos, džiaugsimės gyvenimu kartu su savo vaikais, mums nereikės vaikų mokyti lietuviškai, nes jie gyvens lietuviškoj dvasioj. Nugalėję šią paniką, kuri šiais laikais yra ypatingai įtempta, galėsime situaciją giliau paanalizuoti — ne tik paviršiuje pasidrumsti "ką daryti, ką daryti?", bet suprasti, kodėl Jonas neperskaitė lentoje parašyto sakinio: "Mano vardas yra Jonas"?

Leiskime sau ir jiems tapti savarankiškais. Kol savęs, savo nusistatymų, savo elgsenos nesuprasime ir nepakeisime, tol ir savo vaikams padėti negalėsime.

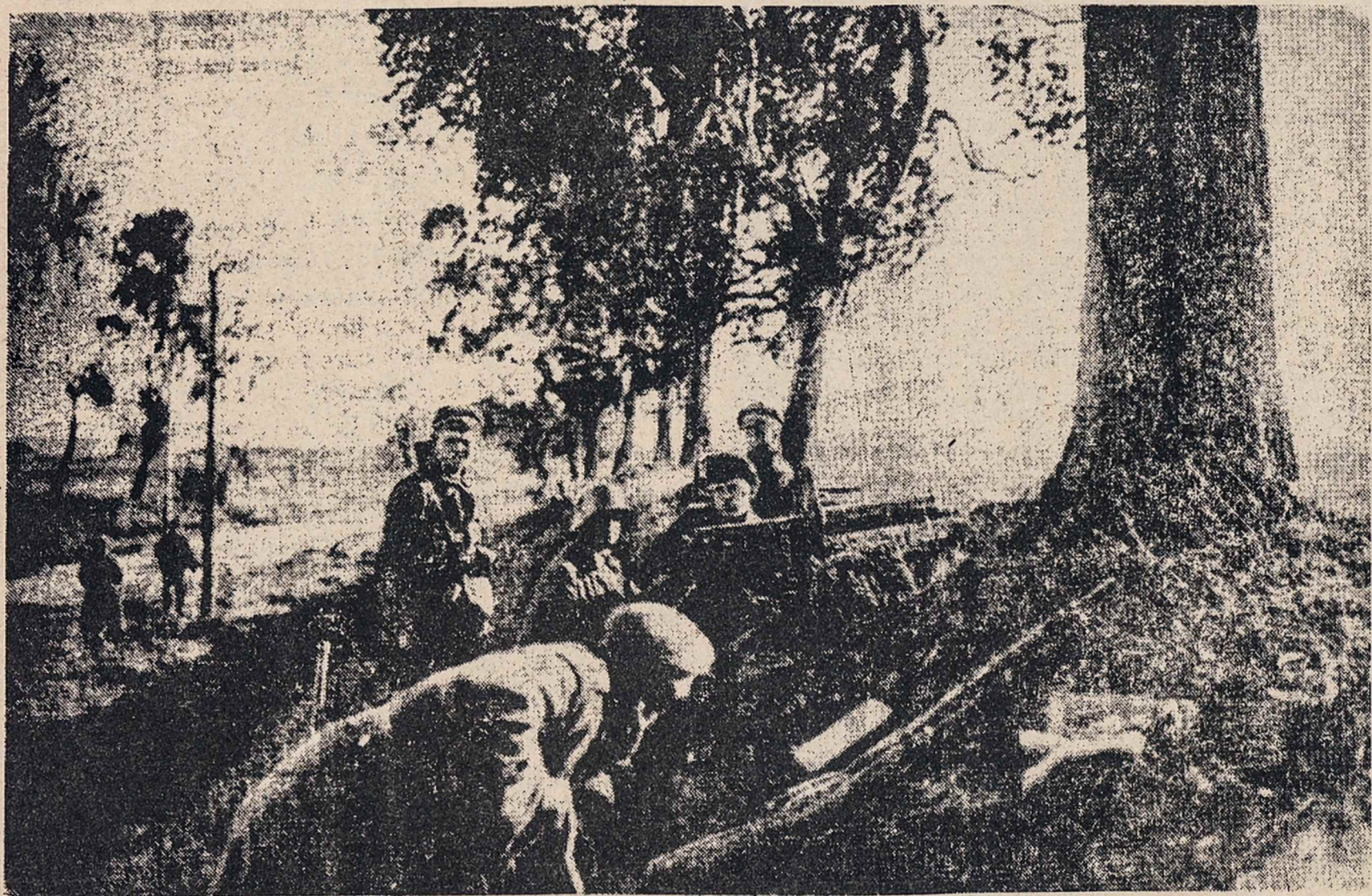
Pabaigai norėčiau pacituoti mane labai raminantį Maironio eilėraščio posmą:

Nors mūsų, broliai, nedaugel yra
Tačiau tvirti mes, jei riš vienybė,
Į darbą stokim vyrai į vyrą:
Sujungtos rankos suteiks stiprybę.

Tegul šis Maironio posmas suteikia drąsos, ištermės, pasitikėjimo pasižiūrėti į save ir tada kovoti už vaikų teises ir mūsų, lietuvių, kultūros nemirtingumą naujomis priemonėmis — savęs supratimu, geresniu žmogumi.

Zina Piečaitienė

"Aidai"

Mūsų kariuomenės daliniai 1919 m. laukia rusų-bolševikų puolimo prie Alukstos, Latvijoje.

— Išrankiosiu vienai senutei akmenėlius iš pūslės.

— Ilgas darbas... Ar išlaikys širdis?

— Senis sako, kad nėra jokio pavojaus.

— O ką tu sakai? Ką tu žinai apie senutės širdį?

— Šarli, tu gerai žinai tokį žaidimą, tai kam dar klausi? — nustebo jis, bet kantriai atsakė: — Perskaitau bendrąsias žinias apie ligonį, peržiūriu nuotraukas, paspaudau pilvą, surūkau paskutinę cigaretę ir pradedu darbą. O kaip kitaip daryti?

— Palauk, neskubėk. Ar dirbdamas laisvas jaučiesi?

Jis ilgai žiūrėjo į mane, o perpratęs žaidimą, nuleido žvilgsnį į stikliuką.

— Kai operuoju žmogiukus — taip.

— O kai ŽMOGŲ? Sakysim, seną Diubo pažįstamą, provincijos gubernatorių?

Jis išgėrė savo stikliuką ir nusijuokė. Bet aš neatleidau ir tęsiau:

— Ar Diubas stovi šalia?

Jis pasimuistė iš apmaudo.

— Pagal tavę išeina, kad Senis trukdo mums?

— Atspėjai. Reikėjo anksčiau spėti, būtime sutaupe laiko.

— Na, gerai. Sakysim, gaunu numatytą skyrių... O jeigu atsitiks nelaimė?

— Jeigu bijai vilko, neik į mišką. Nėra chirurgo, kuriam ta nelaimė nekvaršintų sąžinės. Ar tau dar niekada neatsitiko?

— Ne. Štai spaudžiu stalo kampą, kad ir ateityje neatsitiktų.

— O man atsitiko. Diubas pradėjo guosti, bet aš atsakiau, kad tik Dievas mirusius guodžia, o aš tegaliu vien iškeikti save.

— Tai tu?... — pasibaisėjo Danielė.

— Ne aš — anestetikas. Bet koks skirtumas?

Po to aš pradėjau nebeskaityti ligos aprašymų ir pats paruošiau pacientą. Atsirinkau gabiausius vaikus, kurių darbu pasitikėjau taip, kaip savo paties.

Mes išgėrėme ir tyliai pastatėme stikliukus, tarsim baimindamiesi kažko negera, atėjusio prie stalo ir įsiklausiusio į mūsų pokalbį.

— Diubas tavo bičiulis, — žiūrėjo kažkur man virš galvos Danielė. — Nesmagu, kai baksnoji peiliuku į jo nugarą...

— Ar jis bičiulis dėl to, kad mano akys pilkos? Ne, Danielė, jis mano akis pastebėjo tada, kai pasakiau, kad jaučiuosi pajėgus perimti ortopedinės chirurgijos skyrių, kad dabar suspausiu peiliuką taip, kaip imliau manō rankai, o ne kaip vadovėliai nurodo. Diubas yra senosios mokyklos žmogus, pats išstovėjęs ilgus metus, kol pajėgė atkišti delną, todėl tą patį metodą taiko ir jums, net nepagalvodamas, kad aplink jį akmenėlius išiminėja persitobulinę žanai, danielės, žoržai. Jis, tas mielas senis, prieš keturiasdešimt metų persiėmė senių įsisavintą pažinimą...

— Ne visur sutinku su tavim, — prabilo Danielė, kai aš nutilau, — tačiau viena aišku: tu išsi-veržei iš Senio globos. Ir žinai, ko sieki, o tai, mano galva, yra svarbiausia. Aš, Šarli, dažnai pagalvoju, kad ne iš to puodo geriu. Bandyti įtikinti save, kad esu jau visiškai paruošta savarankiam darbui — nugaleti tą kvailą moterišką nepasitikėjimą savim. Šiais metais baigiu stažuoti, o dar neatlikau nė vienos rimtesnės operacijos. Senis sako, kad aš per anksti pradėjau, kad man dar reikia subręsti, kol galėsiu savarankiškai dirbti. Ar supranti mane?

— Manau, kad suprantu.

— Na, tai atsakyk nesimuistęs!

BUS DAUGIAU.

* KULTŪRINIS PUSLAPIS *

Henrikui Kačinskui 70 metų

HENRIKAS KACINSKAS

•Vaižganto klubas New Yorke rengia žymiausio lietuvių dramos aktoriaus Henriko Kačinsko 70 metų amžiaus sukaktuvių paminėjimą. Numatoma platesnio pobūdžio programa. Paskaitoje apie sukaktuvinį bus nušviestas Henriko Kačinsko kelias lietuvių teatre. Jo kūryba bus pavaizduota paveikslais (skaidrėmis). O tai primins ir bendrą lietuvių teatro augimo kelią, nes H. Kačinskas mūsų teatre dirbo ilgą ir išimtinai kūrybingą darbą. Pabaigai pats solenzantas skaitys lietuvių autorių kūrinius, Pirmaujantis lietuvių autorių interpretatorius neabejotinai sukels jo pasiklausyti atvykusių entuziazmą.

—●—

Henriko Kačinsko gyvenime įvykęs lūžis, kada jis negailėstingo likimo buvo atskirtas nuo lietuviško teatro kūrybinio darbo, sudaro ne tik jam pačiam sunkius išgyvenimus, bet ir visai lietuvių visuomenei nepaprastai yra nuostolingas.

H. Kačinskas savo gyvenime išbandė nemažą profesijų. Lietuvos nepriklausomo gyvenimo pradžioje 1918–21 metais jį matome pradžios mokyklos mokytoju Papilėje, Degimuose, Čiaulėnuose ir Mažeikiuose. Bet jis jaute pašaukimą dirbti vaidyboje. Todėl 1922 metais, viską metęs, jis atvažiuoja į Kauną ir čia pradeda mokytis teatro meno. Jo darbui pradžią davė A. Sutkaus teatro studija. Bet dar svarbiau, kad čia pat jis rado progų tiesiog eiti į sceną ir dalyvauti šio sudėtingo ir jautraus meno kūryboje.

Tenka pripažinti, jog pati didžioji jo teatro mokykla, tai buvo Vilkolakio spektakliuose dalyvavimas. Nes čia kiekviename žingsnyje buvo reikalinga improvizacija. O improvizacija aktoriaus darbe yra pati svarbiausia jo vaidybinio pajėgumo priemonė. Padirbėjęs tuose kūrybinio pobūdžio bandymuose keletą metų, Henrikas Kačinskas atėjo į Valstybės Dramos teatrą jau subrendusiu aktorium. Ir tasai jo atėjimas kaip tik sutapo su

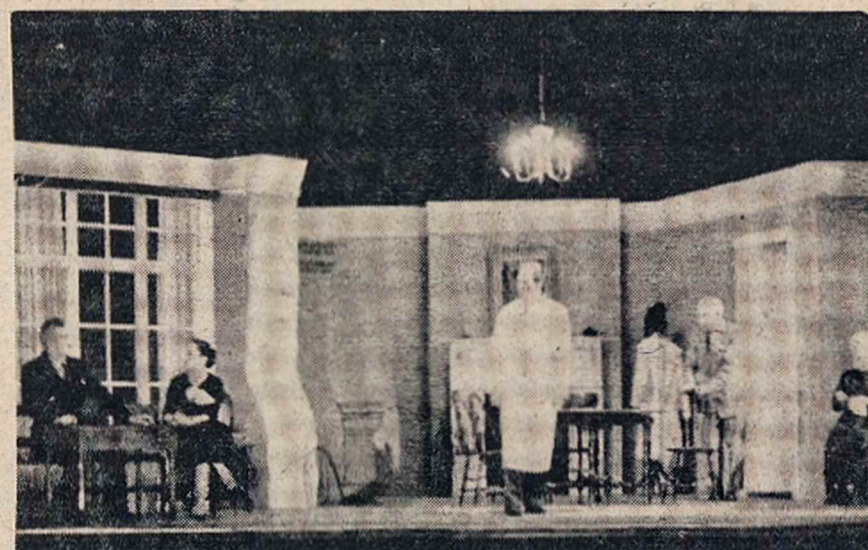
nuostabiu lietuvių teatro sužydėjimu, kuris jį patį iškėlė į pirmaujančias mūsų teatro pajėgas.

Tiesa, atėjo tokie laikai, kai satyros teatras Vilkolakis jau buvo pradžioje nepatogus, o vėliau nepakenčiamas, nes kartais pakeisdavo valdančiuosius. Tada šis teatras buvo uždarytas, o Henrikas Kačinskas išvažiavo į Klaipėdą ir pasidarė muitinės valdininku. Bet netrukus, teatro veikėjai suprato, kad Henrikas Kačinskas mūsų teatrui reikalingas, ir jis buvo iškviestas atgal į Kauną ir pasiliko Dramos teatre visą laiką kol gyveno Lietuvoje.

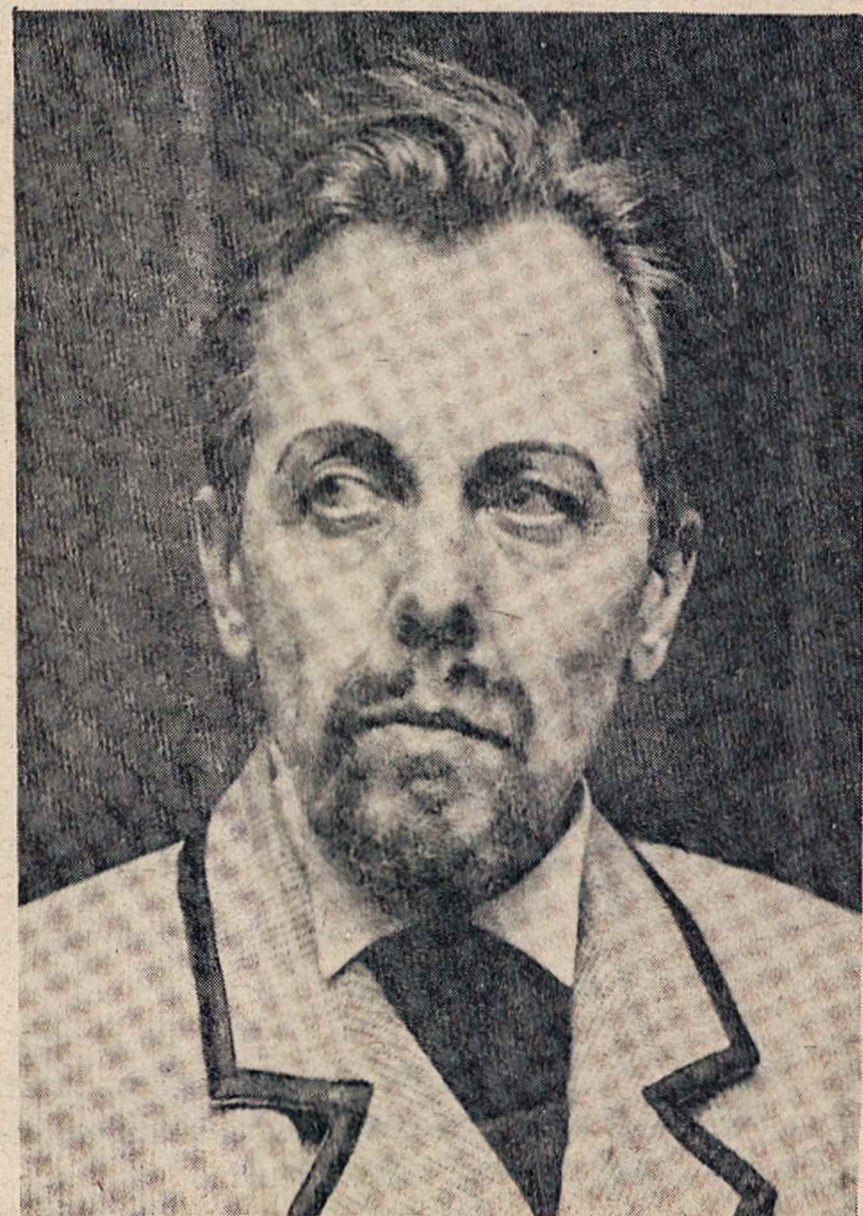
Jubiliejinę progą įprasta suminėti tuos vaidmenis, kuriuos jubilatas atliko. Bet šį paprotį taikant H. Kačinskui, reikia paprastai pasakyti, kad jis dalyvavo visuos žymesniuose vaidinimuose, nes režisieriai jo pageidavo ir pastoviai pavesdavo jam pačius svarbiuosius vaidmenis. Jo nueitas teatre kelias tai tas pats lietuvių dramos teatro kelias.

Bet štai dabar gimęs teatrui, teatrui atidavęs savo gyvenimą Henrikas Kačinskas pastaruosius dešimtmečius buvo priverstas gyventi be teatro, be rampos šviesų, kuriuose skaisčiai spindėjo jo nuostabūs talentas

Dviakl.

Henrikas Kačinskas New Yorke vaidino "Jupiteris juokiasi", J. Blekaičio pastatyne (centre).

H. Kačinskas K. Inčiūros veik. Vincas Kudirka.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

● **PREMJERO TRUDEAU** sprendimas sušaukti Kanados parlamentą tik ateinančio sausio 4 d. opozicinėms grupėms nepatinka. Bet Trudeau aiškina, kad jam svarbu tiksliai parengti vyriausybės deklaraciją ir išdirbti platų ateities darbų planą. Jis sudaro naują ministerių kabinetą ir naujiems ministeriams teks arčiau susipažinti su būsima veiklos sritimi. Federalinė vyriausybė būsianti aktyvi, tarp kitko imigracijos srityje rengiamasi įvesti kai kurias naujoves.

Tuo tarpu konservatorių vadas Stanfieldas prieštariauja ir reikalauja parlamentą sušaukti dar gruodžio mėnesyje. Demokratų vadas Lewis irgi nepatenkintas Trudeau sprendimu.

● **TEISMO** priežiūroje atliktas balsavimų patikrinimas pagaliau davė žymesnę persvarą liberalams. Dabartinė parlamentui sudėtis turi tokia būti: liberalų - 109, konservatorių - 107, demokratų - 31,

Social Credit - 15 ir 2 nepriklausomi.

● **KANADA** suteikė Brazilijai paskolą dešimties milijonų dolerių sumoje. Tokiai sumai Brazilija pirks Kanadoje elektroninius įrengimus. Tarp kitko bus perkamos turbinos, kurios gaminamos La Chine, Montrealio priemiestyje.

● **KANADOS** federalinė vyriausybė susitarė su Victoria universitetu dėl organizavimo kursų kalinams. New Westminster B.C. kalėjime atliekantieji bausmę kaliniai galės tuose kursuose mokytis. Jau praeitais metais minėtas universitetas atliko eksperimentinius bandymus šioje srityje.

MAŽIAUSIAS ATLYGINIMAS UŽ DARBO VALANDĄ

Ontario provincijos Darbo federacija, turinti iki 700,000 narių, patiekė savo naujus reikalavimus. Dabar reikalaujama, kad į valandą darbininkui būtų mokama ne doleris šešiosdešimtys penki cen-

tai, bet du doleriai 75 centai. Tačiau susidaro tokia nuomonė, kad ši reikalavimą bus sunku ištesėti, kadangi daugelis dirbtuvių ir įmonių yra priverstos konkuruoti su kitomis šalimis ir parduoda savo gaminius žemomis kainomis. Pakėlus darbininkams atlyginimus, pakils ir gaminių savikaina. Kainų pakėlimas šiuo tarpu esąs nenaudingas Kanados ūkiui to viso pasekos galinčios parengti dirvą tolimesnei infliacijai.

ALBERTOS SEKTANTAI

Parengtas įstatymo projektas, kurs palengvintų kai kurioms sektoms įsigyti žemės plotus. Kaip tik Albertoje gyvena tokios sektos, kaip pavyzdžiui, chuteritai, kurie linke gyventi komunalinio ūkio sąlygomis. Ši sekta Albertoje turi 60 kolonijų. 1930 metais buvo priimtas įstatymas, kurs varžo įsigyti ir komunaliniu būdu valdyti žemės plotus. Tai buvo aiškiai nukreipta prieš kaikurias sektas. Šis įstatymas buvo priimtas, spaudžiant smulkiems fermeriams ir nedideliams miesteliams, pasiskleidusiems plačiose prerijose. Minimi sluoksniai skundėsi, kad sudarymas didesnės apimties žemės ūkio plotų, valdomų komunaliniu būdu, neigiamai veikia į vietos transportą, mokyklų sistemą ir t.t. Sektantai išsiskirdavo iš bendros sistemos, jie arba steigdavo savo atskiras mokyklas, arba bandydavo visai nemokyti savo vaikų pagal Kanadoje priimtą sistemą. Kai kurie sektantai visai nepripažindavo auto transporto ir nebuvo suinteresuoti kelių tiesimu ir jų gerinimu. Kiti sektantai nesinaudojo telefonais, tad išlaidos likusiai daliai gyventojų pasidalydavo persunkios. Pagaliau sektantai nepirkdavo prekių vietos krautuvėse, bandymai apsirūpinti dideliuose centruose urmo prekių sandėliuose. Tuo tikslu ir buvo suvaržyti komunaliniu būdu valdomi kaimeliai. Sektantams buvo draudžiama steigti savo "komunas" artivienakitos, kad nesusidarytų

stambūs masyvai, priklausantieji išimtinai sektantams.

Dabartiniu metu Albertos provincijos gyvenimas stabilizavosi ir jau niekas neturi baimės, jog sektantai neigiamai paveiks į vietos bendrą gyvenimą. Minėtieji įstatymai, kaip matys, bus sušvelninti.

KANADOS SATELITAS

Lapkričio 9 d. sekmingai paleistas į erdves pirmasis Kanados satelitas, "Annik-1". Satelitas paleistas iš JAV teritorijos Cape - Kennedy erdvės įrengimų bazės. Už naudojimąsi visais įrengimais, už raketą, kuri Kanados satelitą pakėlė į erdves, Kanada užmokėjo atitinkamoms JAV įstaigoms viso apie septyniš milijonus dolerių. Kanados satelito vardas "annik" eskimų kalboje reiškia "brolis". Kanada paleisdamas savo satelitą į erdves turėjo tikslo pagerinti ir praplėsti radio ir televizijos susisiekimo tinklą, ypatingai norėta pagerinti ryšius su gyvenvietėmis Kanados šiaurėje. Pradžioje satelitas aptarnaus 37-ias bangų priėmimo stotis įvairiose Kanados teritorijos vietovėse. Bus priimami ir transliuojami

įvairiausi signalai. Numatoma, kad Kanados satelitas išbus erdvėse mažiau sia septynetą metų ir laikysis vidutiniškai 22 mylių atstumu nuo žemės paviršiaus. Ateinančiais metais manoma paleisti antrąjį Kanados satelitą.

● **KANADOS** kai kurie kareiviai gavo skiepus nuo Azijos ligų. Tai padaryta tam atvejui, jeigu bus reikalingas tuos kareivius, pasiųsti juos į Vietnamą, kur jie turės atlikti taikos sąlygų vykdymo kontrolę.

● **DR. STANLEY HADASZ** lenkų kilmės paskirtas naujo Trudeau kabineto ministru tautinių kultūrų Kanadoje veiklos skatinimui. Tarp kitko pažymėtina, kad dr. S. Hadasz kai kuriuose laikraščiuose palaiko S. Jokubaitį iš Toronto, kandidatuojančią į vietos mokyklų priežiūros patikėtinius.

IŠSIBLAŠKYMAS

- Kodėl sakai, kad esi išsiblaškęs?
- Nuėjau krautuvėn nupirkti kojines vyrui, o nupirkau sau skrybėlaitę.

Gillian Regehr išrinkta MISS CANADA iš džiaugsmo verkia ir juokiasi.

GEN. ST. RAŠTIKIO "IVYKIAI IR ŽMONĖS" REIKALU

Akademines Skautijos Leidykla su malonumu praneša, kad visi knygos prenumeratorių užsakymai buvo išsiųsti prieš lapkričio 15 dieną. Taip pat jau aprūpinta ir eilė platintojų. Leidykla dėkoja visiems prenumeratoriams už parodytą pasitikėjimą ir paskatinimą. Šiaurės Amerikoje gyvenantieji prenumeratoriai, iki gruodžio mėnesio pradžios negavę knygos paštu, prašomi susisiekti su Leidykla.

IVYKIUS IR ŽMONES norintieji įsigyti dabar kreipiasi į Leidyklą arba pas platintojus. Kaina \$ 15.00/egz. Leidyklai čekiai rašomi "FILISTERIŲ SKAUTŲ SĄJUNGA" vardu.

AKADEMINĖS SKAUTIJOS LEIDYKLA

c/o A. V. Dundzila
4339 W. 83 Street,
Chicago, Ill. 60652 USA.

KNYGOS PLATINTOJAI ŠIAURĖS AMERIKOJE:

LOS ANGELES	- Valentinas Varnas, Leidyklos įgaliotinis
	- Lietuvių Dienos, A. Skirius
	- Vacius Prižgintas
	- Spauda, V. Vaitkus
CHICAGO	- Draugas, dienraštis
	- Gifts International, J. Vaznelis
	- Marginiai, I. Sinkevičiūtė
	- K. Rožanskas
	- J. Stankūnas
E. CHICAGO	- O. Juodvalkienė
BOSTON	- Keleivis, savaitraštis
DETROIT	- Spaudos kioskas, V. Čižauskas
ROCHESTER	- A. Sabalis
EUCLID, Ohio	- Baltic Delicatessen, F. Edimtas
CLEVELAND	- Patria, B. Gaidžiūnas
MONTREAL	- Spaudos kioskas, Pr. Rudinskis
TORONTO	- V. Aušrotas

NL KONKURSAS JAUNIMUI

1. Užtrauksim naują giesmę broliai,
Kurią jaunimas tesupras.

2. Op, op kas ten, Nemunėli,
Ar tu mane šauki?

3. Neveski vaikine, neveski pačios,
Neteksi vaikine, liuosybės saldžios.

4. Musės ir vabalai, uodai su kaimene blusų, mus jau vargint vėl pulkais visur susirinko ir ponus taip, kaip būrus, igelt išsižiojo.

ČIA IŠTRAUKOS IŠ PLAČIAI ŽINOMŲ POETŲ KŪRYBOS. JAUNI SKAITYTOJAI KVIEČIAMI ATSPĖTI KOKIE AUTORAI ŠIUOS POSMUS PARŠĖ. KAS NURODYS AUTORIUS PAGAL ŽEMIAU DUOTAS SĄLYGAS GAUS DOVANŲ.

5. Mano sieloj šiandien šventė.

6. Jei po tėviškės dangum dabar miegotum, Oštų tau lopšinę kalnų ažuolai.

7. Išsirikiavo senatvė už rašomo stalo ir taškosį rašalo jūromis.

8. Rudens Lietuvoje obuoliai raudonuoja
Ir soduose krykštauja rudens žąsys.

9. Kriaušė krenta nuo medžio
Ir užmuša giedantį žiogą.

10. Ožkos karklus plėšia, Vilkas paršą neša
Dominikas nabagėlis
Sau čupriną peša.

KONKURSO SĄLYGOS:

Kas atspės visus autorius, gaus I prizą — gerų knygų rinkinį. II prizą knygomis gaus, kas atspės bent 6 autorius — ir III prizą gaus, atspėję bent 3 autorius. Dalyvaukime visi.

Atsakymus siųsti iki 1973 m. sausio 15 dienai.

PATYS MAŽIAUSI BENDRADARBIAI

Mokytojos p. Malcienės atsiųsti jos mokinių nuotai — kingi rašinėliai:

RUDUO

Vasaros žalį medžių lapeliai, krenta su liūde-

siu, sakydami: "Ruduo jau čia". Daugiau nebežydi gėlės, nežaluoja žolė ir pageltę krenta lapai. Jau saulutės spinduliai nekaitina karštai ir dienos šaltėja.

Dienos trumpos ir naktys ilgesnės. Čia Ruduo!

Dalia Lukauskaitė.

MANO VASAROS NUOTYKIAI

Aš su tėveliu važiauvau žuvauti. Buvo tolimas kelias ir sutemo. Ant kelio pamatėm zuikį ir jis bėgo tiesiai prieš mašiną. Reikėjo tris sykius užgesinti šviesą, kol jis pasitraukė. Toliau važiuodami įklompom į gilią duobę. Buvo jau naktis ir turėjom miegoti mašinoj. Tik kitą dieną pašaukėm žmones mus ištraukti.

Žuvaujant mūsų laivas užsikabino už paskendusio kelmo. Turėjom daug vargo kol išplaukėm.

Užtai pagavom tik penkias žuvis.

Erikas Šimonėlis.

RUDUO

Ruduo prasideda rugsėjo mėnesį. Man patinka ruduo, nes medžių lapai pasidaro įvairių spalvų ir labai gražiai atrodo. Labiausiai man patinka va-

PHARMACIE
Gagnon

ROBERT GENDRON LPH. PROP.

366-9742

7626 CENTRALE LASALLE

ATIDARA NUO 9 VAL. RYTO IKI 11 VAL. VAKARO

VIETA GERAI PASIEKIAMA IR PRIEINAMOS KAINOS.

Dantų gydytoja

DR. A. O. JAUGELIENĖ

1410 Guy St., 1 a. 11 - 12 k.

Tel: 932-6662; namų 737-9681

žuoti į mišką grybauti. Pakelyje nusiperkam skanių šviežių obuolių.

Rudenį visi vaikai pradeda eiti į mokyklą. Moks-
lui prasidėjus, aš mažai išeinu į lauką, nes turiu paruošti daug pamokų.

Dana Ladygaitė.

PUIKUS PIEMUO

Pietų - vakarinėje Afrikos dalyje yra mažas kaimelis Windhook. Kiekvieną ankstų rytą būrys avių ir ožkų išgenamas į ganyklą. Taip atsitinka daugumoje Afrikos kaimelių ir apietainebūtų reikalo rašyti. Bet čia svarbi piemens persona. Kaip tik čia piemens vaidmenyje matome bezdžionės, babunų veislės. Ji puikiai pažįsta visas ganomas avis ir ožkas. Laukė, kai jos ganosi, babunas sėdi medyje ir uoliai seka, kad dedasi ganykloje. Jeigu kuri ožka ar avis paklysta, babunas pa-
ima rykštę ir atvaro paklydelį į banda. Babunas jokių klaidų nepadaro ir žino, kada savo bandą ginti į tvartą. Ir namie babunas ožkas ir avis stropiai tvarko. Jeigu ožka pradeda mikenti ir šaukti savo mažiuką, o anasai nenori mamytės klausyti, tai babunas atsiranda prie nepaklausaus vaikelio ir jį nuvaro kur reikia. Pasitaiko, kad ožkiukas bando pasmaguriauti iš svetimos ožkos, babunas tuojau padaro tvarką ir nuvaro smaguriautoją, šalin. O svarbiausia, kad ožkų ir avių savininkui šis pie-

muo labai pigiai kaštuoja. Šeimnininkas pameta babunui kekę bananų ir tuo piemu pilnai patenkintas. Šis piemuo nė karto nepareikalavo, kad jam būtų padidinta alga.

●ELEONORA BERTON cirko artistė. Ji stebina publiką prarydama liepsną. Nesenai ji susituokė su Jurgiu Belkamp. Visas dėjos labai paprastai, nes jie keikvieną vakarą susitikdavo, atlikdami savo pareigas. Eleonora nurydavo fakelo liepsną, o Jurgis stovėdavo netoli jos. Mat, Jurgis buvo gaisrininkas. Ugnies gimystė juos ir sujungė.

●NEKIRPTI plaukai kartais pavojingi. Štai Olandijos arenoje jaunas ilga-plaukis Tomas pradėjo bokso rungtynes su savo varžovu. Bet pakako tikrai vienopriešo smūgio, ir Tomo plaukai išsisklaidė ir visai uždengė jam akis. Teisėjas rungtynes nutraukė, bijodamas perankstyvo nokauto.

ŽEMES VANDENYNŲ
LYGIS SVYRUOJA

Daug tyrinetojų padarė išvadą, kad Pasaulinio vandenyno lygis šiuo metu visur pakilo per šimtą metų nuo penkių iki dešimt centimetrų. Svarbiausia to priežastis Žemės klimato atsilimas ir žemynų ledynų tirpimas.

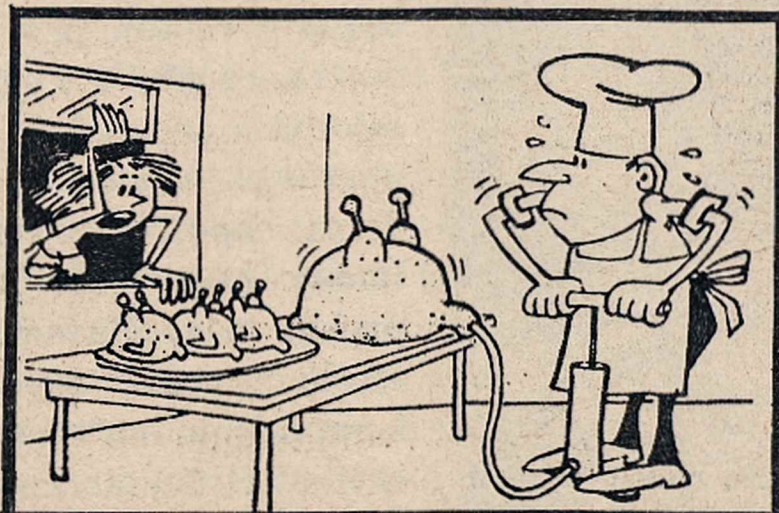
Per paskutinįjį ledynmetį Pasaulinio vandenyno lygis buvo pažemėjęs vidutiniškai daugiau kaip šimta metrų.

JURISTO NUOMONĖ

-Kokia bausmė man gresia apsivedus dvi žmonas?

-Išlįysi dvi uošves.

NEPRIKLUSOMA LIETUVA

Išradingas Naujųjų metų sutikimo rengėjas moka įspūdingai paruošti vakariene.

ADVOKATAS
J.P. MILLER, B.A., B.C.L.

168 Notre Dame Street E. Suite 205.
Tel: 866-2063; 866-2064.

NOTARAS
J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.

5 Place Ville Marie IBM Building
Suite 417, Montreal, Que.
Tel. 871-1430

ADVOKATAS
R.J. Išganaitis, BA, BCL

INSURANCE EXCHANGE BUILDING
276 ST. JAMES ST. WEST - SUITE 525 MONTREAL 126.
Tel: 842-1126, namų 678-3660

Dr. V. Giriunienė

Dantų gydytoja

5330 L'Assomption Blvd.
MONTREAL,
TEL. 255-3535

Dr. J. Mališka

Dantų gydytojas

1440 St. CATHERINE Street W., Room 600
Tel: 866-8235, namų 488-8528.

Dr. A.S. Popieraitis

B.A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., F.R.C.S.(c).

Medical Arts Building,
1538 Sherbrook St. West, Tel. 931-3275
Suite 215, Montreal 109, Que.

po chicagos dangum

BŪKIME APDAIRŪS. Dažnai pasitaiko, kad įvairūs sukčiai vagia čekius, juos paskui maino ir iškia už prekes ar daiktus. Ypač daug išvagia iš pašto agentūrų ar stočių. Todėl visuomenė yra įspėjama, pirmą negu priima iš nepažįstamų pinigų perlaidas čekius, reikla patirti asmens tapatybę.

Pašto įstaigos perspėja, nesiųsti pinigų laiškuose per šventes. Geriausia naudoti pinigines perlaidas, o laiškus adresuoti tikslin-gai, nes daug jų nusimeta, nepamiršti "zip code" numerio.

PO 45 m. Tarnybos. Al. Kumskis lapkričio 30 d. baigė Chicagos Miesto Park Distrikto darbą ir išėjo į pensiją. Lapkr. 27 d. jam buvo suruoštas pagerbimas ir atsisveikinta. Jis mylėjo sportą, todėl dalyvavo 1939 m. Lietuvoj olimpiadoj, rašė į spaudą, priklausė demokratų lygai, kur buvo pirmininku. dirbo daug sodų tarnyboj, yra ir lietuviškų organizacijų narys.

IVYKIAI IR ŽMONĖS. Lapkr. 19 d. JC įvyko gen. St. Raštikioknygos "Ivykiai ir Žmonės" pristatymas visuomenei. Knyga išleido

Akademijos skautijos leidykla. Knygoje yra gerų atsiminimų, bet polemikos su recenzentais joje galėjo ir nebūti, tai periodinės spaudos reikalas. Tikiu, daugelį jos skaitytojų, šiuos faktus pripažins. Prof. V. Vardys kalbėjo apie atsiminimų vertę. Tiesą yra ta, kad atsiminimai iš praeities sunku laisvai parašyti, nes negalime liesti artimųjų Lietuvoje, kurie dar gyvi.

ALTO DARBAI IR BUTKAUS PASKAITA. Alto seimas pavyko sekmingai ir praėjo geroj nuotaikoj. Džiugu, kad Altas savo darbus plečia. Altas pasisakė prieš vaikų vežimą į okupantų kontroliuojamas stovyklas Lietuvoj ir koncertus, kur programas atlieka atsiųsti okupanto menininkai. Adv. Butkaus paskaita perduota per Margučio radijo programą, kuris pabaigoj kvietė išeiviją remti politinius veiksmus Vlika ir Alta, kovoti prieš susiskaldymą savųjų tarpe, nes tik laisvą išeiviją gali padėti kenčiančiai tautai.

VYČIŲ VEIKLA. 112 LV kuopa jau kuris laikas telkia lėšas, kad nupirktų šv. P. M. Gimimo parapi-

jos pradžios mokyklai pianiną, nes dabartiniu negalima naudotis.

Gruodžio 16 d. Vyčių salėje Kalėdų parengimas. LIGONIAI IR MIRTYS. Jau kuris laikas, kaip šv. Kryžiaus ligoninėje gydomi inž. A. Rudis, Lietuvių Radijo Forumo programos įsteigėjas. Jam sergant žmona Marija Rudienė tvarko programą, lapkr. 18 d. turėjo idomų pasikalbėjimą su Balfo Centro Valdyba, ji yra išrinkta nauja Balfo pirmininkė.

Iš Lietuvos gauta žinia, kad ten mirė dr. Ged. Baluko motina. Lemonte, Orlando Parke senelių prieglaudoj mirė Joakimas Auškalnis, kuris daug dirbo lietuviškai spaudai. KAS ČIA DABAR DAROSI? Tokiu klausimų "N." dažnai rašo dr. Jonas Šarkus. Jis palietė ir propagandinių bendradarbiautojų skverbimasi į lietuviškas šeimas, spaudą. Yra redaktorių, kurie deda jų straipsnius, pavyz. "Laiškai Lietuviams". Cicero bendradarbiautojai, išitraukę net du daktarus.

Dail. A. Baluko paroda uždaryta lapkr. 19 d. JC, Čiurlionio galerijoje, kurioj jis buvo įstatęs 60 savo darbų. Nors dailininkas dar jaunas, bet savo darbuose labai ryškus. Nuo gruodžio 2 d. toj pačioj vietoj įvyks Anglijos lietuvių menininkų paroda, kuria ruošia Anglijos Lietuvių Klubas Chicagoje su pirm. A. Laku priešakyje. Miela, kad į Chicago atvyksta iš visur, todėl tikimės, kad ir Anglijoj gyveną menininkai nebus pamiršti.

LIETUVOS KARIUMENĖS paminėjimas. Lapkr. 19 d. Balzeko muziejuje įvyko mūsų kariuomenės 54 m. sukakties prisiminimas. Šio parengimo moderatorius sav. kūrėjas Konst. Petrauskas, kuris nesenai atšventė savo 70 metų gyvenimo sukaktį, bet dar veiklus.

Lietuvių televizijoj lapkr. 19 d. paminėjime dalyvavo sav. kūrėjai, LVS Ramovė, šauliai su vėliavomis.

Bal. Brazdžionis.

Jony's Photo Studio

1920 FRONTENAC ST. — MONTREAL, P.Q.

PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKŠTYNOS

SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAMS

ĮVAIRIOS PROGOS

TEL. 525-8971.
T. Laurinaitis

JUOZAS GRAŽYS

KAILIŲ SIUVĖJAS

- Siuvu ir parduodu
- Taisau ir remodeliuoju
- Vasaros laike saugojimas (Storage)

6396 Bannantyne Ave. Verdun, Montreal.

Tel. 767-6183

W. Lapenat

GENERAL CONSTRUCTION REG'D.

89 Orchard Street, LaSalle, P.Q. Tel. 366-6237

Įvairi industrinė, komercinė ir rezidencinė statyba. Duodame įvairius patarimus, įkainavimus, be jokio atlyginimo. Darbas atliekamas sąžiningai ir prieinama kaina.

MIKE'S TEXACO SERVICE STATION
(M. RUTKAUSKAS)

POINTE CLAIRE, P.Q.
601 St. Jean Road.
Tel. 695-3883

- Atsitiktiniai ir kapitaliniai automobilių remontai
- Degalai, tepalai, padangos ir kita
- Montrealiečiams lengvai pasiekama greitkelio Nr. 40 arba Nr. 20.

LaSalle Auto Specialist Reg'd.

7725 George Street
LaSalle, Que.

TEL:
366-0500, 366-4203

- Taisymas ir dažymas automobilių
- Pardavimas ir taisymas Chaparral firmos snowmobile ir Moto firmos snowblower ir taip pat motorinės valtys. Sav. G. Desrochers

Jetté & Frère Ltée

Plumbing & Heating kontraktorius

366-0330

140 - 2e AVENUE

LASALLE

- Šildymo ir vandentiekio taisymas ir nauji įrengimai.
- Vandens šildymui tankų pardavimas ir įrengimas.
- Gazinių priemonių pardavimas ir įrengimas.
- Visi įkainavimai neapmokami.

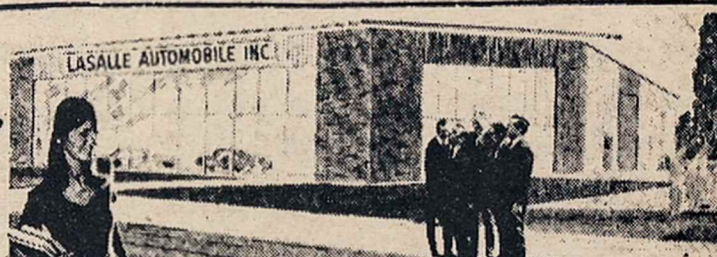
LaSalle

AUTOMOBILE INC.

366-7818

LAURENT DAIGNEAULT
Président

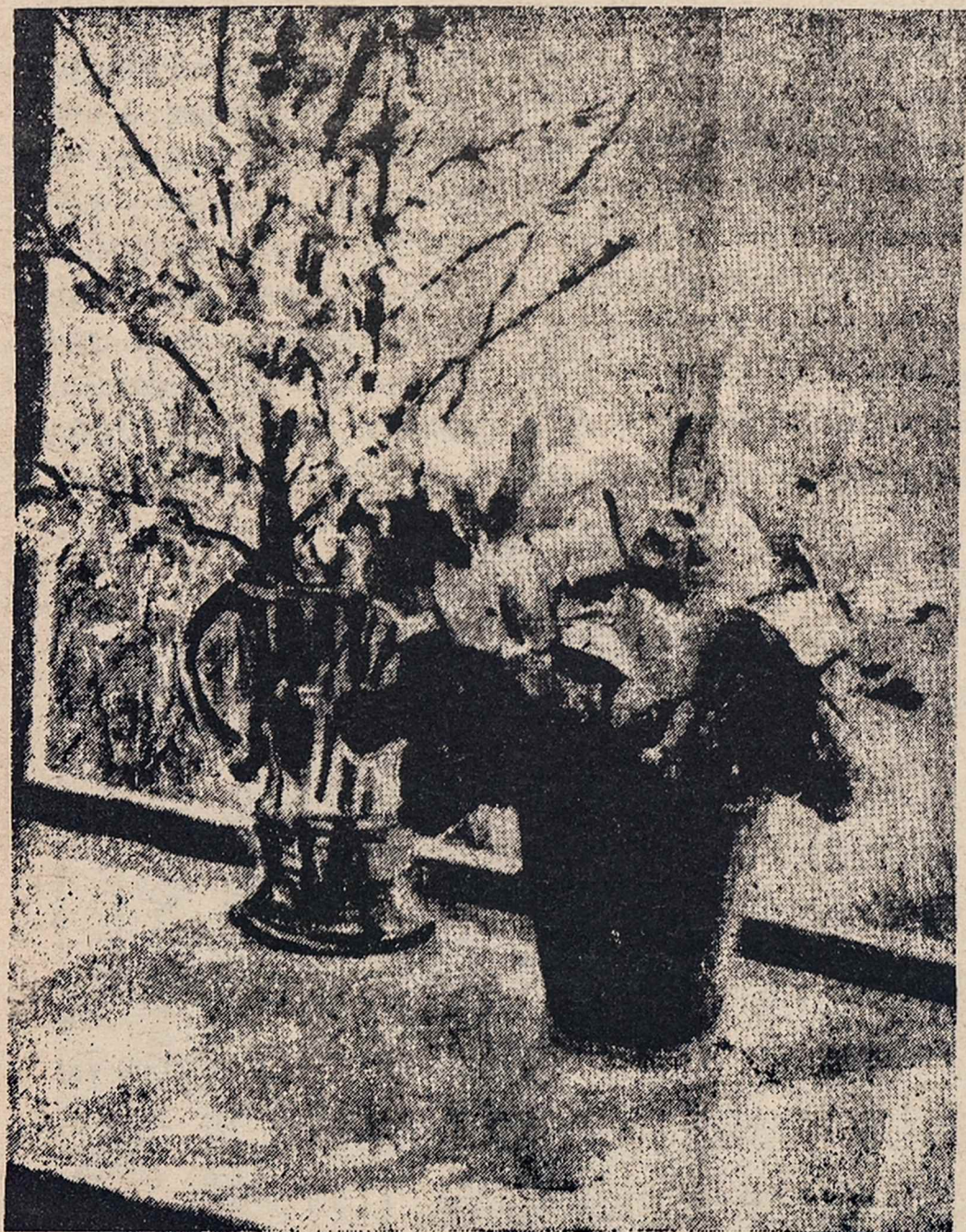
P A R D A V I M A S

Imperial - Chrysler - Dodge - Charger
Coronet - Challenger - Swinger - Demon
Camions DODGE Trucks

7635 BOUL. LASALLE - LASALLE, QUE.

Mechanizuotomis priemonėmis įvairus ratų ir kity dalyų reguliavimas. Išorės taisymas ir dažymas. Kreiptis: De La Verendrye Blvd.

Tel. 355-3364

G. Grigaravičiūtė-Johnsonienė Gėlės prie lango (aliejus)
Iš Anglijos lietuvių dailininkų parodos, atidaromos Čiurlionio galerijoje, Chicagoj.

Tai pagrindinės atskiros asmenybės savybės, kurios, deja, dažnai painiojamos. Temperamentas daugiau susijęs su asmenybės biologija-pasąmone ir instinktais. Jį reguliuoja biologiniai organizmo procesai, hormonai, sąlyginiai refleksai, pirminė nervų signalinė sistema, kurią turi ne tik žmogus, bet ir gyvūnai. Temperamentas paveldimas. Kas kita yra charakteris. Charakterio šaknis glūdi socialinėje, visuomeninėje sferoje. Charakteris yra daugiau auklėjimo padarinys. Jį reguliuoja tik žmogui būdinga antrinė signalinė nervų sistema.

Ir vis dėlto temperamentas ir charakteris neatskiriamai tarpusavy susiję.

TEMPERAMENTAS

Temperamento mokslą (lotyniškas žodis "temperamentum") reiškia dalių santykį, mišinį; buvo manoma, kad sielos savybės priklauso nuo tam tikro organizmo skysčių santykio) sukūrė garsusis graikų gydytojas Hipokratas, gyvenęs V a. pr. m. e. Hipokratas visus žmones pagal temperamentus skirstė į keturias grupes: sangvinikus, flegmatikus, cholerikus ir melancholikus. Savo raštuose jis įrodinėjo, kad svarbiausi mūsų organizmo reguliatoriai yra keturi pagrindiniai skysčiai: kraujas-sangvis (iš čia pavadinimas sangvinikas), gleivės-flegma (iš čia-flegmatiškas), geltonoji tulžis-chole (cholerikas), juodoji tulžis-melaina chole (melancholikas).

Temperamentų mokslą pagrindinė sąlyginių refleksų atradėjas akad. I. Pavlovas, sukūręs nervizmo teoriją. Jis įrodė, kad temperamentas nulemia aukštoji nervų sistema. O pastarosios veikla priklauso nuo dirginimo ir slopinimo, kurie būna nevienodos jėgos, paslankumo ir pusiasvyros. Iš esmės ši nervinių tipų teorija harmonizuoja su Hipokrato temperamentų mokslu.

Sangviniko nervų sistema yra gyva, reakcijos

greitos, nerviniai procesai stiprūs, paslankūs, pusiausviri. Sangvinikai būna gyvi, judrūs žmonės, ieško vis naujų išpūdžių, greit į juos reaguoja, lengvai pergyvena įvairius nemalonumus ir nesėkmes.

Flegmatiko nervų sistemos veikla yra rami, stipri pusiausvira, bet nepaslanki. Flegmatikai būna lėti, pastovūs žmonės, lengvai neparodo savo vidinių pergyvenimų, santūrūs.

Choleriko nervų sistemos tipas yra stiprus, paslankus, greitas, bet nepusiausviris. Cholerikai yra gyvi, greitai, karšti, greit užsidega, aistringai atsiduoda reikalui, mėgsta staigius išsišokimus, be pusiausvyros.

Melancholiko nervų tipas yra silpnas, paslankus arba nepaslankus, be pusiausvyros. Melancholikai giliai išgyvena smulkias nesėkmes, visur mato tik blogumus, ieško "teisybės" nepasitikimi savimi, dažnai būna blogos nuotaikos.

Kiekvienas temperamentas turi gerų ir blogų pusių. Be to, reikia žinoti, kad nervinius tipus akad. I. Pavlovas nustatė, eksperimentuodamas su gyvūnais, daugiausia su šunimis. Su žmonėmis neretai būna truputį kitaip. Pavyzdžiui, melancholikai dažnai gyvenime gali būti vertingos asmenybės, jų jautrumas padeda būti gerais menininkais, muzikais, nors lakūnų, desantininkų, kosmonautų profesijai jie netinkami. Tipinių temperamentų retai tepasitaiko, dažniausios įvairios pereinamos temperamentų formos.

Fiziologiniai ir psichologiniai nervinių tipų tyrimai duoda daug naudos kilnikinei psichologijai, psichiatrijai ir neuropatologijai.

Nerviniai tipai yra bendri žmonėms ir gyvūnams. Yra trys nerviniai grynai žmonių tipai: meninis, protinis ir bendrinis.

Meninio tipo žmonės jausmingesni, lakios fantazijos, linkę į meną. Juose vyrauja pirminė signalinė nervų sistema. Meninė tipo buvo garsusis ra-

šytojas L. Tolstojus, fizikas Faradėjus (nemėgo abstrakcijų).

Protinio tipo žmonės yra aštrios logikos, jie turi stiprią abstrakcinio galvojimo savybę. Juose vyrauja antrinė signalinė nervų sistema. Protinio tipo buvo evoliucijos teorijos kūrėjas Č. Darvinas, teorinės fizikos kūrėjas I. Niutonas.

Ryškių meninių ir protinių tipų būna ne tiek daug, dažnesnis vidurinis tipas, kuriame harmonizuojasi meninės ir protinės savybės. Tokio bendrinio tipo buvo garsusis Getė.

CHARAKTERIS

Charakteris (graikiškas žodis "charakter" reiškia savybę, būdą, ženklą) yra žmogaus asmenybės pagrindas, duodas kryptį visai psichikos veiklai, ne tik tam, kas daroma individualiomis savybėmis-tokiais būdo bruožais, kurie būdingi tik atskiram asmeniui.

Konkrečių asmenybės struktūrų labai daug, todėl ir sakoma, kad asmenybė nepakartojama. Išskiriami keturi asmenybės dinaminės struktūros pagrindiniai bruožai: 1. biologinės savybės-temperamentas, įgymiai, potraukiai, instinktai; 2. socialinės savybės-asmenybės kryptingumas, vertinamumas, moralumas, ideologija; 3. individualios įvairių psichinių procesų savybės; 4. patyrimas (žinios ir jų kokybė, įgūdžiai, sugebėjimai, įpročiai).

Ne visos individualio-

sios savybės sudaro charakterio bruožus, bet visos būdo ypatybės yra asmenybės savybės. Charakterio bruožai gali būti pastovūs ir laikini, pavyzdžiui, atsargumas, jautrumas, apatiškumas po ligos, dirglumas nuvargus. Charakteris nėra atskirų asmenybės savybių suma, nes kai kurie charakterio bruožai būna pagrindiniai, pagal kuriuos ir charakterizuojamas žmogus.

Graikų gydytojas Teofrastas (372-287 m. pr. m. e.) savo rašte "Etniniai charakteriai" aprašė 31 charakterį: melagis, plepys, pagyrūnas ir t. t. Prancūzų rašytojas Labriueras (1645-1696) aprašė 1120 tokių charakterių. Kiti autoriai skirsto charakterius į intelektualinius, valios, emocinius, arba jausminius, ir valinguosius ir t. t.

Lombrozo, Krečmeris ne tik temperamentą, bet ir charakterį sieja su organizmo konstitucija, sandara.

TEMPERAMENTO IR CHARAKTERIO YDOS BEI LIGOS

Charakterio procesus organizuoja ne kažkokia antgamtinė jėga, o antrinė nervų signalinė (asmenybė) sistema, kurią teturi žmonės. Bet vienas nervizmo principas, kuris pagrįstas priežastingumo dėsniu, dar neišskiria visų temperamento ir charakterio savybių, nes neapima visų sąveikos ir sąlygojimo procesų. Temperamento ir charakterio išsivystymas, prisitaikymas ir paveldėjimas pagrįstas evoliucijos dėsniu. Abu-nervizmo ir evoliucijos-principai taip pat

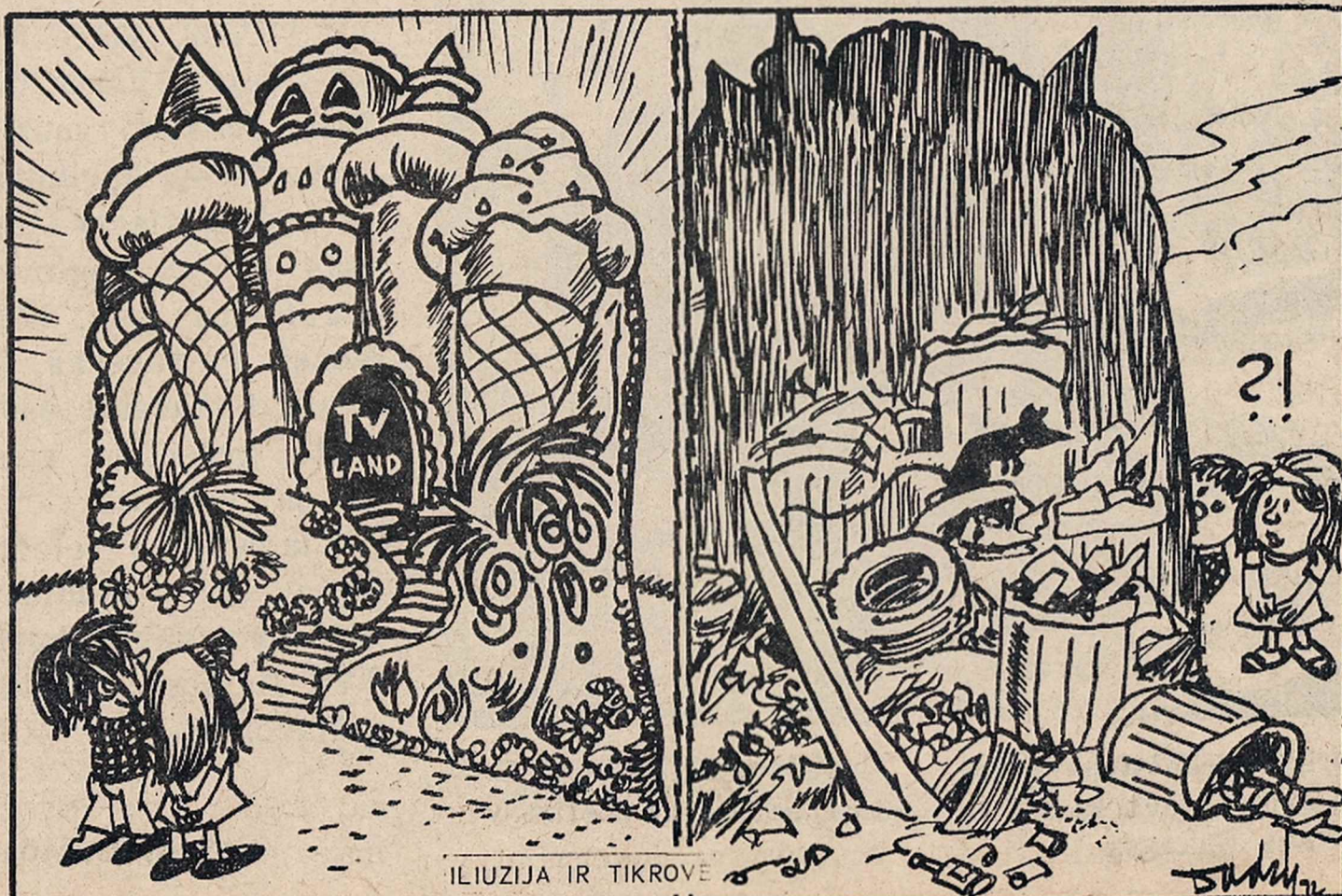
dar neišaiškina visų temperamento ir charakterio problemų. Trečiasis principas-biologinės tvarkos (negentropijos) dėsnis, kuriuo pagrįstas molekulinės biologijos ir psichologijos mokslas, aiškina temperamento ir charakterio procesų informacinius kodus-psichologinė kibernetika.

Tie trys principai vienas iš kito neišvedami, bet glaudžiai derindamiesi, sudaro gerą metodą psichologiniams procesams tyrinėti.

Su temperamentų susiję įvairūs mūsų pasąmonės procesai, įvairūs potraukiai, instinktai, o su charakteriu-mūsų sąmonės, mūsų "aš" procesai, aukštieji jausmai, valia, išmintis, sąžinė-asmenybės branduolys.

Temperamento ir charakterio ydomis ir ligomis daugiausia užsiiminėja klinikinė psichologija, psichiatrija. Mat, šias ydas dažnai sunku atskirti nuo ligų, neurozių, psichopatijų, lengvų psichozų ir pan. Pavyzdžiui, girtuokliavimas vienu laikomas temperamento, kitų-characterio yra, o trečių-liga. Psichopatija vienu laikoma temperamento ir charakterio yda (plūstantis sakoma: "Ei, tu, psichopate"), o kitų-liga, kuri gydoma psichoneurologinėse ligoninėse. Tas liečia ir neurozes, kurios dažnai neskiriamos nuo psichopatijų, lengvų psichozų, organinių ligų inkubacinių periodų. Tokiais atvejais daug padeda aukščiau minėti principai: neurozėse veikia prisitaikymo-

Nukelta i 14 psl.

V I L N I U J E

Išgirdus lėktuve, skrendant iš Maskvos į Vilnių, lietuvišką hostesės balsą pranešant, kad ir lėktuvo kapitonas yra lietuvis, pasidarė kažkaip jaučiau ypatingai, kad ir visame lėktuve daugiausiai girdėjosi lietuviški balsai. Pasiekus Lietuvos teritoriją pradėjau žiūrėti pro gana neaukštai skrendančio lėktuvo langą į tą žemę kurią prieš metų eilę palikau dar ko ne vaikas būdamas ir dabar grįžtu jau suaugęs vyras. Vaizdai apačioje labai gražūs. Labai daugtamsiai žaliuojančių miškų ir nemažai ežerų, ežerėlių. Po rudosios Australijos gamtos, šis žaliuojantis vaizdas yra tiesiog imponuojantis. Po nepilnų dviejų valandų skridimo štai aš ir vėl Lietuvos žemėje – sostinėje Vilniuje. Dairausi šen, dairausi ten tačiau nevienopažįstamo veido, manau jų turėjo būti. Gavęs Inturisto mašiną, važiuoju į savo Neringos Viešbutį, pačiame miesto centre. Ir ten nei vieno savo ir svarbiausiai, kad ir viešbuty manęs laukia tik rytojaus diena. Pasirodo įvyko klaida ir Vilniuje turėjau būti dieną vėliau, kaip jie man sako, matyt kažkas kažko nesuprato. Nors jau ir apie 10 val. vakaro pradedu skambinti pažįstamiems ir pagaliau sužinojau kur yra mano šeima. Su savo jauna giminaite meno kritike atsidūriau pas kitus gimines kur yra mano senutė mama ir visi kiti giminės. Susitikimas išpuilingas ir jaudinantis. Ypatingai kai savo mamą pamaciau pirmą kartą po 28 metų. Tai buvo momentas, kurio aš taip ilgai laukiau ir kuris man liks neišdildomas visą mano gyvenime..

Lietuvoje buvo pats vidurvasaris. Daugumas žmonių tuo metu buvo palikę miestus ir išvažiavę į pajūrį ar kur kitur. Pats Vilnius yra labai gražus miestas ir jame nesu anksčiau buvęs. Visos gatvės puošiasi dideliais medžiais ir tas visos aplinkumos žaumas yra tiesiog akį veriantis. Bėbūnant Vilniuje teko aplankyti eilę meno galerijų ir

išvaikščioti pradėtą pamazų restauruojamą Vilniaus senamiestį, kur gatvės dar yra grįstos senoviškais šlifotais akmenimis, kur kiekvienas namas, bažnyčia ar kitas istorinis pastatas, kvepia senove primenančių mūsų gilią istorinę praeitį. Aušros Vartai ir ten esanti bažnyčia dabar yra remontuojama. Teko lankyti eilę gatvių ir kvartalų, kurie yra restauruojami ir padaromi tokiais kokie jie buvo senovėje. Senamiestyje yra naujai iš senoviškų namų atstatytas originalus restoranas "Lokys", kurio vidaus dekoracijos, paskiri kambariai – menės yra labai senoviškai originalios ir vilniečių mėgstamos.

Ypatingai mano dėmesį atkreipė naujai pastatytas sporto stadionas ir jame, esantis naujas krepšiniui ir kitiems salės žaidimams uždaras stadiono

nas – salė. Jau neskaitant labai modernios istorinės formos, pats vidus yra pritaikintas besporto žaidynių ir koncertams. Kaip tik tuo metu sportininkams atsotogaujant, vidus buvo paruoštas kažkokiam koncertui. Krepšinio automatinė lenta kontroliuojama elektroninių būdu yra viintelė visoje Sov. Sąjungoje ir joje yra rodoma viso žaidimo pačios smulkiausios detalės. Sėdimos vietos kurių yra 8000 yra minkštos, kas retai pasitaiko ir Vakarų stadionuose. Mačius eilę sporto stadionų Australijoje, Europoje, Singapure ir Maskvoje, aš neapsiriksiu pasakydamas, kad šis lietuvių sukonstruotas stadionas yra labai puikus ir man padarė labai gerą įspūdį.

Labai gražų įspūdį padarė Vilniaus pilsis ir ją supantys gražūs vaizdai.

ANTANAS LAUKAITIS

A U S T R A L I J O S

D E L E G A T A I A P I E J A U N I M O K O N G R E S Ą

Buvopilna Lietuvių Namų salė, išgirsti Adelaidės jaunimo kongreso atstovų ataskaitinio pranešimo.

Į pirmą ugnį išėjo A. Bernaitis. Jis pranešė apie Kongreso atidarymą, jo reikšmę jaunimo ateičiai išeiivijoje.

R. Kubiliūtė nupasakojo Kongreso eigą Kentuniversityte. Ten simpoziumų kambariai buvo pavadinti Kazlausko, Kalantos, Plateraitės, Daumanto, Kudirkos ir Čiurlionio vardais. Buvo malonu ir naudinga diskutuoti su kitų kraštų jaunimo atstovais. Tarp daugybės temų buvo svarstoma: – Ar yra galimybė vyksti okupuoton Lietuvon pagilinti lietuvių kalbą ir pažinti iš arčiau lietuviškos kultūros raidą.

R. Bielskytė savo pranešime kalbėjo apie nepamirštama Romuvos Stovyklą puikiame Kanados miške prie ežero. Ten buvo tobulintasi lietuvių kalboje, klausant paskaitų apie lietuvių labai gausią tautosaką ir papročius. Visiems stiprų įspūdį paliko Baltijos kvintetas. Visi jauni vyrai nesenai atvy-

kę iš Okupuotos Lietuvos į Vakarų Vokietiją. Jie puikiai kalba lietuviškai o jau dainuoja tiesiog pasakiškai. Stovyklos gyvenimas reiškėsi labai stipriai "Romuvos Uodai" laikraščio redaktorė buvo J. Reisgytė. Stovykla padarė tikrai neišdildomą įspūdį.

A. Reivytiš padarė krepšinio rungtynių apžvalgą. Klimatinių sąlygų pasikeitimas visiems Australijos sportininkams turėjo labai neigiamos įtakos. Visi stengėmės kiek galėjome. Amerikiečiai buvo už mus pranešesni ir ūgiu ir žaidimo technika. Pralaimėjome garbingai.

Pabaigoje V. Baltutis rinko paklausimus juos aiškiau suformuodamas, nes beveik visiems Kongreso atstovams, iš anksto nepasiruošiose diskusijose pritrūksta lietuviškų žodžių.

Po įdomaus visų atstovų pranešimo. Visi klausė: Kodėl sekantis Kongresas numatomas ruošti Brazilijoje? Jis iš visų pasaulio kraštų, išskiriant Ameriką, bus brangiai pasiekiamas. Ar Brazilijos lietu-

Pilies skersgatvis Vilniuje. Dail. J. Kuzminskio linoleumo raižinys.

viai pajėgs sukelti lėšų Kongreso pravedimui ir jo išlaikymui? Kodėl nesuruošti sekantį Kongresą Vokietijoje, savo nuosavuose namuose Vasario 16 gimnazijoje? Čia ir okupuotos Lietuvos jaunimui būtų daug lengviau užklysti.

Vl. Dumčius.

P A V O J I N G A I U Ž T E R Š T I V A N D N E Y S

Vienas didžiausių pavojų, kuris šiuo metu iškilo žmonijai civilizuotame pasaulyje, yra aplinkos teršimas. Kažkada buvo manoma, kad jūros ateityje galėsia išmaitinti milijardus žmonių, tačiau šiandien girdime vis garsiau kalbant, jog, nesumažinus jūrų teršimo, jos greitai tapsiančios negyvais, nuodingais vandens telkiniais.

Vokiečių mokslininkas R. H. Ulrichas paskelbė duomenis apie Šiaurės ir Baltijos jūrų užteršimą. Pasirodo, kad pramonės atlieka

mis Šiaurės jūra daug labiau užteršta nei Baltija. Šiaurės jūroje labiausiai užterštos Belgijos, Anglijos, Olandijos ir Vokietijos pakrantės ir ypač prie Elbės ir Vezero upių žiočių. Baltijos jūroje labiausiai užteršti Švedijos ir Suomijos pakraščiai.

Prancūzijos mokslininkų nuomone, didžiausią pavojų jūroms kelia jų teršimas hidrokarbonatais, iškylant tanklaivių katastrofoms. Užteršiamos pakrantės, ir dėl to žūsta daug paukščių, o kai kurie hidrokarbonatai turi pražūtingo poveikio jūrų aplinkos biologinei būsenai, pažeidžiama bendra ekologinė grandinė. Kova su jūrų teršimu įgavo tarptautinės reikšmės, kai 1954 metais Londone buvo ratifikuota konvencija, kuri įpareigojo valstybes vykdyti nutarimus, draudžiančius išpilti naftos produktus ir plaukamasias medžiagas pakrantės zonoje ir uostuose. Tačiau praktiškai ne visi konvencijos reikalavimai vykdomi.

K E L E I V I S

NIEKAM NEPATAIKAUDAMAS, TEISINGA ŽODĮ SKELBDMAS, JAU EINA 66 METUS. JAME NEMAŽAI ŽINIŲ IR IŠ KANADOS GYVENIMO, KIEKVIENAME NUMERYJE YRA SENIAI PAGARŠĖJĘ MAIKIO SU TĖVU PASIKALBĖJIMAI. YRA GRAŽIŲ APSAKYMŲ, EILERAŠČIŲ. ADV. M. ŠVEIKAUSKIENĖ VEDA TEISINIU PATARIMŲ SKYRIŲ.

Metinė prenumerata tik \$ 7.00

636 EAST BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS. 02127

st.catharines

Kalėdų eglutė šiais metais bus gruodžio mėn. 17 d., 72 m. 4 vl. popiet Vienolyno patalpose 75 Rolls ave. Atvažiuos iš Lietuvos kalėdų senelis kuris atveš vaikučiams dovanėlių. Programėlė išpildys tautinių šokių ir mokyklinio amžiaus vaikučiai, vadovaujami Stasės Zubrickienės.

Kalėdų senelis visus kviečia, ir laiku žada iš Lietuvos su dovanomis atvažiuoti.

VASARIO 16 - sios MINĖJIMAS įvyks vasario mėn. 17 d., 73 - čiais metais. Salė yra Slovakų, Page ir Welland kampas. Tikimes kad programa visiems patiks, nes b-nės valdyba tariaisi su tais kurie dar St. Catharines nėra buvę.

STAMBI AUKA. Rengiant joninės birželio 24 d., 73 metais, skautų remėjų komitetui susidarė nuostolis, ir vienas asmuo priėjo prie rengėjų, ir pareiškė, jeigu būtų nuostolis aš padengsiu, ir savo žodį ištesėjo, jo pavardė Juozas Paukštys, kuris jau nepirmą kartą tautiniams reikalams aukoja, ir ši karta išlygino nuostolią \$100. Už jo tautinių reikalų supratimą skautų remėjų komitetas reiškia nuoširdžią padėką. Ačiū. GRĮŽO IŠ ATOSTOGŲ. A. J. Ališauskai aplankė Bahamos salas, ir Florida, laimingai grįžo į namus. A. Lukas išvažiavo automobiliu į Florida, ir žada grįžti baldž-pabaigoj.

GARBINGA SUKAKTIS Šių metų lapkričio 4 d. susirinko Polgrimų bute, gimines, draugai, ir geri prieteliai, kurių tarpe sūnus su žmona iš Čikagos pasveikinti jo 70-ties metų gimtadienio proga, Kostą Jonušą. Kadangi jis priklauso įvairiom lietuviškom organizacijom, tai visi ir sveikino. B-nės vardu, vice-pirm. A. Ališauskienė, Ramuvėnų vardu, J. Alonderis, Šaulių vardu A. Šetikas, S. L. A. - P. Polgrimas. Beto dar pavieniai sveikino St. Ulbinas iš Niagara Falls Ont., p. V. Alonderienė, S. Kukta, ir kun. Juvanalis Liauba. Visi linkėjo K. Jonušiui daug laimės, geros sveikatos, ir

ilgiausių metų. Raštu sveikinoduktė ir žentas Pretkai iš Los Angeles Cal., S. L. A. Prezidentas P. Dargis iš Pittsburgho Pa. Taipat gavobrangių ir vertingų dovanų. K. Jonušas išvažiavo pailsėti, o galbut ir visai apsigyventi lietuvių šeimoje prie Til-senburgo, Ont.

Dalyvis.

montreal

● AUŠROS VARTŲ parap. choras nutarė rengti šaunų Naujųjų Metų Sutikimą. Numatoma duoti nemokamai šampaną ir skani 18 patiekalų šalta vakarienė / švedišką stalą /

Ukrainiečių orkestras jau pasamdytas. Bilieto kaina \$6.00 asmeniui, kuriuos galima bus rezervuoti pas choristus, nes prie įėjimo bilietai nebus pardavinėjami.

TEMPERAMENTAS IR CHARAKTERIS

(Atkelta iš 12 psl.)

mo dėsnis, o psichopatija yra pastovesnis temperamento ir charakterio defektas, yda po persirgtos ligos.

TEMPERAMENTO IR CHARAKTERIO AUKLĖJIMAS

Šiuo klausimu užsiima pedagogika, ypač gydomoji pedagogika, psichinė higiena, profilaktinė medicina.

Temperamentą ir charakterį galima auklėti. Esama nuomonės, kad auklėti tegalima charakterį, prieš kitus už blogą įtaką.

o temperamentas esąs įgimtas, paveldėtas, reiškinys, todėl jo pakeisti negalima. Tat netiesa. Nors temperamentas yra susijęs su instinktais, yra paveldimas, bet jį keisti įmanoma.

Žmogus savo instinktus gali reguliuoti. Galima norima linkime perauklėti mitybos, veisimosi, savigynos ir kitokius instinktus. Pavyzdžiui, alkoholis yra mitybos instinkto iškrypimas, kada trokštama nuodo - alkoholio. Apskaičiuojama, kad 20-30% psichinių ligų kyla dėl pasinuodijimo alkoholiu, o kur dar kitos ligos. Prie mitybos instinkto iškrypimo tenka priskirti įvairiais narkomanijas, nikotinizmą, įpratimą ilgai vartoti kuriuos nors vaistus (nuo galvos skausmo, nemigos ir t. t.). Prie veisimosi instinkto iškrypimo tenka priskirti pederastiją, homoseksualizmą, fetišizmą ir t. t. Tokie nenormalumai gydomi įvairiais būdais, dažnai psichoterapija, gydomąja pedagogika ir t. t.

Žmogaus charakteris pradeda formotis jau nuo vaikystės, kai žmogus pradeda kalbėti. Pedagogikos mokslas įrodinėja, kad žmogaus charakterio bazė susiformuoja iki 6 m. amžiaus. Taigi vaikų auklėjimas turi būti gerai žinomas visiems tėvams. Vaikai nusižiūri į tėvus, kaimynus ir visus aplinkinius. Visi mes esame kitų auklėtojai ir kartu auklėtiniai. Kiekvienas turime jausti atsakomybę prieš kitus už blogą įtaką.

B. Spudulienė su sūnum Vytuku.

Ši rudeni į Montrealį pas tėvus atvyko iš Lietuvos Bronislava Spudulienė 37 m. amžiaus su sūnum penkiolikmečiu Vytuku. Spudulienė technologijos inžinierė ir ten Lietuvoje dirbo toje srityje o sūnus lankęs mokyklą. Jų išskvietimu rūpinosi B. Spudulienės tėvai Izidorius ir Pranciška Gorai iš Montrealio.

Mums lietuviams reikšmingas yra šių tautiečių atvykimas, nes tai ministerio pirm. P. E. Trudeau vizito į Maskvą vienu pasėkmių žymės. Jam vyksiant į Maskvą B. Spudulienės tėvai Gorai kreipėsi į min. pirm. Trudeau įteikdami per jį A. Kosyginui prašymą, kad būtų išleisti jų duktė ir jos sūnus iš Lietuvos atvykti į Kanadą. Vėliau, kai Trudeau sugrįžo į Ottawą, patikino tėvus neabejojančiu dukters atvykimu. Bet nors taip greitai viskas nesivystė ir nekantraudami tėvai dar kartą kreipėsi į Trudeau. Tuomet Gorai laišku gavo

atsakymą iš užsienių reikmin. M. Sharp, kad jis savo intervencija kreipėsi į Maskvą ir jų duktė netrukus turinti atvykti.

Tai retas, o gal ir pirmas atvejis, kad tokio amžiaus žmonės iš Lietuvos buvo išleisti. Tėvai Gorai labai dėkingi Kanados valdžiai už pastangas paveikti Sovietų valdžią, kuri išleido iš Lietuvos jų mylimą dukterį su sūnum. Ypatin-gai jaučiasi laimingi tėvas, nes išvykdamas iš Lietuvos dukterį palikęs buvo vos kelerių metų amžiaus. Motina dukterį užauginusi ir į mokslą išleidusi, tik prieš du metus atvyko pas savo vyrą į Montrealį.

Izidorius Gorys Montrealyje gyvena nuo pat atvykimo iš DP stovyklų Vokietijoje ir montrealiečiams pažįstamas kaip ramaus ir nuoširdaus būdo lietuvis, jis pakankamai jautrus visokiems lietuviškiems reikalams.

Pr. P.

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main St. East, tel. 544-7125

Darbo valandos:

pirmadieniais	10 — 5 v.p.p.
antradieniais	10 — 5 v.p.p.
trečiadieniais	10 — 5 v.p.p.
ketvirtadieniais	10 — 5 v.p.p.
penktadieniais	10 — 7 v.vak.
šeštadieniais	9 — 12 v.p.p.

Liepos ir rugpjūčio mėnesiais ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais "TALKA" uždaryta.

Mokame už:

depozitus	5½%
šėrus ir sutaupas	6½%
už vienu metų terminuotus indėlius	7%
ir virš \$10.0000 3 metams	7½%
Duodame:	
asmenines paskolas iš	10%
nekiln. turto paskolas iš	8½%

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Parduodame "American Travelers" čekius. Užtikrintas indėlių saugumas. Kapitalas — virš \$3.800.000.

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA

5½% už depozitus
6% už šėrus (numatoma)
6% už taupymo s-tas
6¼% už 1 m. term. dep.
6¾% už 2 m. term. dep.
7% už 3 m. term. dep.

IMA

8% už asm. paskolas
8¼% už mortgičius

Kapitalas virš penkių milijonų dolerių

ASMENINES PASKOLAS duodame iki \$5.000 ir MORTGIČIUS pagal valdžios nustatytą normą — 66% įkainoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau \$2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$5.000. Nemokamas čekių patarnavimas.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p. p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).

BUSTINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Telefonas LE 2-8723 Toronto 3, Ontario.

VLIKO PIRMININKU LIKO DR. J.K. VALIŪNAS

Vliko seimas posėdžia-
vęs Clevelande be jo į
VLIKO valdyba išrinko dar
šiuos asmenis: J. Audėnas,
S. Dzikas, V. Radzivas,
A. Razgaitis, A. Vakselis
ir J. Valaitis.

●AMERIKOS lietuvių stu-
dentų suvažiavimas įvyko
Clevelande lapkričio 22-
25 dienomis. Buvo išrinkta
nauja valdyba tokioje su-
dėtyje: V. Zagorskas, M.
Idzelytė, G. Tauras, R.
Aukštuolis.

●ALGIMANTO MACKAUS
mirusio Chicagoje, poezi-
jos knyga išleista Vilniu-
je. Tomas sudaro 18 pus-
lapius. Įvadą tremties
poeto knygai parašė poetas
A. Baltakis.

GRAŽUS LIETUVOS KARIUOMENĖS MINĖJIMAS

Savanorių-kūrėjų Mon-
trealio skyriaus sutelkto-
mis jėgomis su Ramovė-
nais lapkričio 25 d. su-
rengė Lietuvos kariuome-
nės 54 m. atkūrimo minė-
jimą.

Neperdaugiausia esant
publikos A. V. salėje, sa-
vanoris - kūrėjas 2 Vyčio
Kryžiaus, apdovanotas
Ant. Šukys iš St. Catha-
rines skaitė paskaitą. A. V.
choro oktetas su sol. A.
Kebliu atliko tam vakarui
skirtą meninę dalį. Po vi-
so to susirinkusieji pa-
vaišinti

●DR. KAZYS BOBELIS,
atstovaudamas, Amerikos
Lietuvių Tarybą dalyvavo
š.m. lapkričio mėn. 25 d.
šeštadienį, lenkų, vengrų
federacijos specialiam
pirmininkų susirinkime
Chicagoje kuriame buvo
diskutuota ir svarstoma
ateinanti Europos Saugu-
mo Konferencija ir kokią
akciją būtų tinkamiausia
imtis rytų ir centrinės
Europos ir Baltijos kraštų
valstybėms.

Šv. Onos Draugijos, Šv.
Kazimiero parapijos susi-
rinkimas įvyks 17 d. dru-
džio 1972 m. Prašome vi-
sų narių gausiai dalyvauti.
Turėjo anksčiau būti šis
susirinkimas, dabar per-
keltas iš 10 d. gruodžio
nes tą dieną įvyks metinis
Šv. Kazimiero parapijos
susirinkimas.

Valdyba.

●Vilniuje surengta Dailės
instituto studentų kūrybos
paroda. Joje eksponuojami
Lietuvos kaimo vaizdai,
portretai, kompozicijos-
būsimųjų dailininkų vasa-
ros praktikos kūrybinis
derlius, o taip pat darbai,
studentų sukurti beviešint
Lenkijoje ir Bulgarijoje.

●Zigmas Barysas kaip ir
kiekvieną žiemą išvyko į
Floridą.

REIKALINGA OPERATORIŲ:
CANVAS EQUIPMENT LTD.
- siuvyklai reikalingi siuva-
moms mašinoms operatoriai.
Geras atlyginimas ir geros
darbo sąlygos. Kreiptis:
300 St. Sacramento Street,
Room 111. Tel. 849-6152.

PARDUODAMI APARTAMENTAI

Chambord gatvėje modernūs
apartamentai, 26 butai iš-
nuomoti. Metinės pajamos
\$31,180.00. Pastatas sta-
tytas prieš 10 metų ir visi
jo įrengimai labai geroje
kandicijoje. Norint apžiūrė-
ti skambinkite savininkui J.
Berke 931-7571.

REŽISIERIAUS J. JURAŠO LIKIMAS

Jau buvo spaudoje žinių
apie tai, kad J. Jurašas
pasidarė oficialiems kul-
tūros ministerijos Vilniu-
je sluoksniams nepatiki-
mas. Anksčiau jis buvo iš-
kilęs ir net buvo gavęs
pakvietimą į Maskvą, kur
turėjo pastatyti Šekspiro
veikalą. Bet statydamas
J. Grušo "Barbora Radvilaitė"
jis suklupo. Kai ku-
rių laikraščių teigimu
Kultūros ministerija bu-
vusi Jurašo pastatymu
nepatenkinta ir reikala-
vusi daugelio pataisų. Ypa-
tingai politrukai buvę su-
erzinti tuo, kad finalinėje
scenoje turėjo nusiliesti
Barboros Radvilaitės pa-
veikslas. O tasai paveiks-
las kaip tik primena Auš-
ros Vartų altoriuje esantį
garbinamąjį Madonos pa-
veikslą. Nors žinoma, kad
tasai paveikslas yra tik-
ras Barboros Radvilaitės
portretas, bet ši aplinky-
bė kultūros ministerijos
politrukams buvusi visai
nepriimtina. Priverstinę
pataisymų eigoje šis pa-
veikslas iš finalinės sce-
nos dingęs. Įvykę ir kito-
kie pakeitimai visame re-

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ 1973 METAIS

PRADEDANT NUO \$595⁰⁰

Išvykimo datos: gegužės 17, 31,
birželio 14, 21, 28,
liepos 5, 12, 19, 26,
rugpjūčio 2, 9, 16,
rugsėjo 6, 13,
spalio 4 dienomis.

Lankoma Maskva, Vilnius,
Druskininkai, Trakai ir
Kaunas.

PUIKUS SUSIJUNGIMAS SU MONTREALIU IŠ VISŲ
DIDŽIŲJŲ KANADOS IR USA MIESTŲ.

REGISTRUOKITĖS DABAR!

Jau pratomas vietų ribotumas!

Parūpiname dokumentus JŪSŲ GIMINĖMS
išsikviesti iš Lietuvos. Siunčiame siuntinius
ir automobilius į Lietuvą.

Rašykite anglų kalba:

ADRIA TRAVEL SERVICE

4159 ST. LAWRENCE BLVD.

MONTREAL 131. QUE. - CANADA

TEL.: 844-5292 844-5662

žisteriaus Jurašo pasta-
tyme. Pasipiktinęs Jura-
šas, sakoma, parašė Kul-
tūros ministeriai griežtą
laišką. Ministerija jį tada
visai pašalino iš Vilniaus
teatro.

●VYSK. ANTANAS BARA-
NAUSKAS "Anykščių Ši-
lelio" autorius mirė 1902
metais lapkričio 26 d. Tad
dabar kaip tik sukanka 70
metų nuo jo mirties.

FLORIDA KVIEČIA

Ir vėl baltas Floridos smėlis, okeano bangos ir palmės
kviečia Jus praleisti atostogas lietuviškoj atmosferoj -

NORWYN APTS.,

126 Ocean Dr.,

MIAMI BEACH, Fla. 33139 USA.

● Norintieji praleisti atostogas erdvesnėse patalpose
su plaukimo baseinu kviečiami į 9024 Collins Ave.

Dėl informacijos nuomavimo reikalais rašykite:

B. Sergautis

1350 Lenox Ave.,

Miami Beach, Fla. 33139 USA.

Telefonas vakarais 672-4903.

PAGALBA NEPRIKLAUSOMAI LIETUVAI

Pakalbinkit užsisakyti
NL-ą artimuosius, arba, paga-
liau, padov anokit geram bičiū-
liui nors pusmetinę NL prenu-
tą.

Pinigus siųskit su šiuo ku-
ponu:

Vardas pavardė

Adresas: / gatvė ir Nr./.....

City

Valst. - prov.

Pinigus siunčia: / pavardė ir

adresas /

Žemiausios kainos!

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 — 35th Avenue, Montreal 409

TEL. 727-3120 Namų 376-3781

Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.

Agentūra veikia nuo 1945 m.

Komercinio, privataus turto, automobilių,
atsakomybės, gyvybės draudimas

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

LITAS

Montrealio Lietuvių Kredito Unija

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL 205, QUE.

Telefonas: 766 5827

MOKA UŽ:

Einamasis s-tas	5.0%	Asmenines	8.5%
Taupomasis s-tas	6.0%	Nekiln. turto	8.5%
Term. ind. 1 metams	6.5%	Čekių kredito	9.0%
Term. ind. 2 metams	7.0%	Investacines	nuo 9% iki 12%
Term. ind. 3 metams	7.5%	Duoda nemokamą gyvybės apdrau-	Nemok. gyvybės apdr. iki \$10.000

da iki \$2,000 už taup. s-tos sumas, už paskolos suma.

Kooperatyvinė namų ir kito turto apdrauda
Kreiptis: Gil Constantini C.I.B., Quebec Credit Union League
17 Ronald Drive, Montreal West 263, Tel. 487-5820.

KASOS VALANDOS

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečia-
dieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki
8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama
vasarą nuo birželio 15 d. iki rugsėjo 15 d. ir per visus ilguosius sa-
vaitgalius.

3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6
iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.